

Motiiivi

1 • 2018 JHL – Julkisten ja hyvinvointialojen liitto

LUE MYÖS

Kotihoidon
kiire
kuriin

Oletko
valmis
lakkoon?

VUODEN SINKKU

TV:stä tuttu
Esa Paukku

PRESIDENTINVAALIT

Kaksi ehdokasta
tentissä

TEEMU LAAJASALO

SOVINNON
HETKI

Lähde Livohkaan!

Varaa nyt lomasi, Livohkassa on hyvää tilaa loppiaisesta juhannukseen.

Majoitus-, ravintola- ja ohjelmapalvelut

Ajantasaiset hinnat ja varausohjeet löydät nettisivulta www.jhl.fi/livohka

Lomakeskus Livohka sijaitsee Posiolla, kalaisan ja kirkasvetisen Livojärven rannalla.

Ja jos haluat vielä laajentaa reviiäsi, voit tehdä käteviä päiväretkiä. 70 km:n säteellä Livohkasta tavoitat muun muassa Korouoman retkikanjonin, Riisitunturin kansallispuiston, Pentikin tehtaanmyymälän, sekä Kuusamon käyntikohteet.

Motiivi

1 • 2018 JHL – Julkisten ja hyvinvointialojen liitto

08

Maria Lehtosen työpäivään mahtuu 240 paria Nokian saappaita.

SISÄLTÖ

18

Riidatonta työyhteisöä ei ole.

36

Mies ja 18 tatuointia.

44

Laki: Miksi raskaana olevaa ei saa syrjiä?

– Harva tuntee nokialaiset kuin omat taskunsa. Minä tunnen!

PÅ SVENSKA

26

Med öga för städning

45

Spårlöst försvunnen

48

Livet är ett enda förändring

SISÄLTÖ

38

26

00

36

28

08

Maria Lehtosen työpäivään mahtuu satoja Nokian saappaita.

14

Vuosaari 1 -kotihoitoyksikössä saatiin aamun kiiretunnit kuriin.

18

Työelämä tarvitsee kehittäjiä. JHL-opistosta heitä valmistuu.

22

Hujjarisyndrooman voi selättää. Lue vinkit jutusta.

25

Sopimusneuvottelut käynnissä, työtaisteluvalmius kunnossa.

26

Raimo Timonen trivs med sitt jobb som städarbetsinstruktör.

28

Piispan nahkalaukku kuului aiemmin hänen sokealle isoisälleen.

34

Jäsenistö valmis lakkoon, jos liitosta puhalletaan pilliin.

36

JHL:läinen Mikko Tanskanen tuo iloa monen liikkujan elämään.

PALSTAT

25 Raati

34 Haloo

45 Jag

46 Uutiset

50 Kolumni

JÄSEN, LUE AINAKIN NÄMÄ:

EDULLISESTI VUOKRALLE
JHL rahoittaa edullisten vuokra-asuntojen rakentamista. Oulun kohde harjassa. **Sivu 6**

MUISTA ÄÄNESTÄÄ!
Presidentinvaalien ensimmäinen kierros käydään tammiukuun neljäntenä sunnuntaina. **Sivu 38**

LAKKOVALMIUS TÄYSI KYMPPI!
Näin vastattiin, kun Motiivi kysyi jäsenistön intoa ja valmiutta työtaisteluun. **Sivu 25**

Ne seuraavat sata vuotta

100-VUOTIAAN SUOMI-NEIDON KUTSUMUSTYÖ hyvinvoinnin puolesta on ollut vahvaa. Tänä aikana Suomi on vaurastunut ja tasa-arvoistunut. Hyvinvointivaltion menestystarinassa on toteutunut moni unelma ja upea luokkaretki.

Suuri osa hyvinvoinnin rakennustyöstä on tehty päämäärätietoisesti kunnissa. Historia kertoo, että haasteita on riittänyt: Ensin poliittinen herääminen, kansalaissota, kansanterveystyö rokotusohjelmineen, vaivastalot, evakkojen asuttaminen. Sitten elinkeinot muuttivat ja väki lähti kaupunkeihin työn perässä. Saatiin peruskoulu ja päivähoitopalvelut, joilla edistettiin nais-

ten pääsyä palkkatyöhön. Vesihuolto kunnallistettiin, tehtaita tuettiin. Suomi eli kulta-aikaa. Ihminen oli ykkönen.

1990-luvulta lähtien kunnat alkoivat edistää yhdenvertaisuutta. Palvelutuotannon arvopohjaksi otettiin kansalaisten taloudelliset, sivistykselliset ja sosiaaliset oikeudet. Asiakaslähtöistä kuntapalvelua on edistetty 2000-luvulta lähtien. Markkinoilta tuttu ”asiakas on oikeassa” -ajattelutapa on omaksuttu myös julkisiin palveluihin. Viime vuosina maailman levottomuudet ovat tuoneet kunnille vastuuta myös pakolaisten kotouttamisesta.

Muutokset jatkuvat. Yhdenvertaisten palvelujen turvaaminen kaikille ympäri Suomen on suuri haaste tilanteessa, jossa väki keskittyy etelään. Väestön erilaistuminen tuo yhteiskunnallisia ongelmia. Niiden hoitaminen on politiikkaa, josta kipparinvastuu on kulloisellakin hallituksella.

Nykyhallituksen arvoissa eivät korostu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Syytä kuitenkin olisi, sillä ne jos mitkä ovat terveen talouden lujaa perustaa. Talous kiinnostaa hallitusta. Suomen menestyminen maailmanmarkkinoilla edellyttää laadukasta varhaiskasvatusta ja koulutusta. Meidän kaikkien pitää jatkuvasti uudistua ja päivittää osaamistamme. Se ei onnistu ilman hyviä ja yhdenvertaisia yhteisiä palveluja.

Kunnilla on avaintehtäviä sote- ja maakuntauudistuksen jälkeenkkin, erityisesti kasvatuksessa, sivistyksessä, paikallisessa elinvoimassa ja ongelmien ennaltaehkäisyssä. Jos ne eivät saa tähän riittävästi resursseja, herää kysymys, ovatko Suomen seuraavat 100 vuotta taantumuksen aikaa.

Tulevaisuuden parantaminen lähtee siitä, että opimme tuntemaan historianamme, joka on myös hyvinvoinnin historia. Huiskimalla tulee vain sutta ja sekunda. Siihen meillä ei ole varaa. Annetaan kunnille kaikki kunnia tulevaisuuden tekijöinä!

Päivi Niemi-Laine, puheenjohtaja

220
tuhatta
jäsentä

JHL:N AMMATTIALAT

- Ravitsemis- ja puhtausalan ammattilaiset
- Kasvatuksen ja ohjauksen ammattilaiset
- Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset
- Tietotyön ja hallinnon ammattilaiset
- Tekniikan ja liikenteen ammattilaiset
- Turvallisuuden ammattilaiset

130
työ- ja
virkaehto-
sopimusta

Motiivi

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton jäsenlehti / PL 101, 00531 Helsinki / motiivi-lehti@jhl.fi / motiivilehti.fi / Julkaisija Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry / Päätoimittaja Heidi Hänninen / Toimituspäällikkö Maarit Uusikumpu / Taitto Kati Ahonen ja Saija Heinonen / Toimittajat Saija Heinonen, Ulla Puustinen ja Marina Wiik / Tiraikkari Kati Ahonen puh. 010 7703 368 / Sähköposti: etunimi.sukunimi@jhl.fi / Aikakauslehtien Liiton jäsen / JHL:n yhdistysten kokousilmoitukset www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma / Mediamyynti Helsingin Mediamyynti Oy, 040 757 4062, toimisto@helsinginmediamyynti.fi / ISSN 1795-7249 (printti) / ISSN 2341-8540 (verkkojulkaisu) / Paino Forssa Print 2017 / Toimituksen tilaama tai sille tarjottu aineisto julkaistaan ehdolla, että aineistoa voidaan käyttää myös osana julkaisijan sähköisiä tai muita jakelukanavia. Lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta.

Edulliset vuokrat kodit harjakorkeudessa

JHL RAHOITTAA kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa eri puolilla Suomea. Ensimmäiset kohteet valmistuvat Ouluun, Jyväskylään, Kirkkonummelle ja Keravalle.

Liitto on varannut neljän miljoonan pääoman, jonka se sijoittaa Taaleri Vuokratoti Ky:hyn. JHL:n lisäksi rahaston siemensijoittajina on kolme muuta ammattiliittoa.

- Tavoitteena on, että rahaston rakennuttamissa kohteissa on noin 20 prosenttia alueen keskimääräistä hintatasoa edullisemmat vuokrat, kertoo JHL:n taluspäällikkö **Jan Saarinen**.

Kolme tänä vuonna valmistuvista tai käynnistyvistä kohteista on vapaa-rahotteisia. Osa niihin tulevista asunnoista on tarkoitettu jyvittää rahastoon sijoittaneiden liittojen jäsenille, siis myös JHL:läisille.

Ensi elokuussa Oulun Toppilansalmeen valmistuvaan kohteeseen tulee 65 asuntoa pienistä yksioista kolmen huoneen perheasuntoihin.

Rahaston sijoittajaneuvosto laatii jo tämän vuoden alkupuolella kohteen asukasvalintaa koskevat kriteerit. Haku asuntoihin on viimeistään ensi kesänä.

MOTIIVI SEURAA asuntojen rakentamista. Lisää JHL:n panoksesta kohtuuhintaiseen vuokra-asuntotuotantoon voit lukea motiivilehti.fi:stä.

Muista #me too –kampanja. Stop seksuaaliselle häirinnälle työpaikoilla, kouluissa, kaikkialla!

Aktiivimalli sapettaa kansaa

Työttömyysturvalain uudistus, ns. aktiivimalli, sapettaa suomalaisia.

Mallia vastustavan kansalaisaloitteen oli Motiivin painoon mennessä allekirjoittanut noin 125 000. Koska allekirjoituksia on kertynyt yli 50 000, joutuu eduskunta ottamaan sen käsittelyyn.

Vuoden alussa toteutuneen lakiuudistuksen tarkoitus on kannustaa työttömiä aktiiviseen työhakuun. Se tehdään kuitenkin kepillämällä, eli leikkamalla työttömyyskorvausta 4,65 prosenttia noin kolmen kuukauden välein.

Leikkaukselta välttyy, jos osallistuu työllistymistä edistäviin palveluihin, opiskelee, löytää ainakin 18 tuntia työllistävän pätkätyön tai toimii yrittäjänä.

53 nostaa, 6 laskee kuntaveroa

Kunnallisvero laskee tänä vuonna kuudessa kunnassa ja nousee 53 kunnassa. Noin 700 000 palkansaajan veroprosentti pienenee ja noin 420 000:n nousee.

Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti on 19,86. Koko maan kuntaveroprosentti laskee nyt ensimmäistä kertaa 20 vuoteen.

Suurin syy kokonaisveroprosentin pienentymiseen johtuu Helsingistä, joka laski vuoden alussa tuloveroprosenttinsa 18,5:stä 18:aan. Päätös koskee kaikkia työikäisiä helsinkiläisiä. Heitä on noin 425 000.

Tuloveroprosentin muutokset pienentävät kuntien verotuloja noin 38 miljoonaa euroa viime vuodesta.

Korkeimmat Manner-Suomen kunnallisveroprosentit ovat Jämijärvellä, Teuvalla ja Reisjärvellä, 22,5 prosenttia. Matalin veroprosentti on Kauniaisissa, tasan 17.

Lähde: Kuntaliitto

53

kuntaa nostaa vuonna 2018 veroprosenttia ja kuusi laskee.

19,86 %

on koko maan keskimääräinen tuloveroprosentti. Viime vuonna se oli 19,90.

7 200 e

kuntaveroa vuodessa maksaa keskituloinen, n. 3 600 euroa kuussa ansaitseva.

Lyylin tarina puhutteli

Viime Motiivi (10/2017) kertoi vantaalaisen Lyyli Lehtojen tarinan. Auran sairaalassa elämäntyönsä tehnyt JHL:läinen on yhtä vanha kuin Suomi.

Lyylin tarina puhutteli, sillä lukijat valitsivat sen lehden kiinnostavimmaksi. Lehjään lisäksi jutussa haasteltiin imatralaista Markko Tiihosta.

– Sata vuotta eikä suotta: mukavasti Suomen historian tapahtumia ja yhteiskunnan kehitystä henkilöiden kautta kertaava juttu, kommentoi eräs lukija.

Paljon kiitosta sai myös lehden julkishaastattelu. Sinivalkoisena äänenä tunnettu Katri Helena poseerasi Motiivin 100-vuotisteemanumeron kannessa.

Onni suosi seuraavia palautteen antajia: Markku Jänntti, Oulu, Merja Mikkonen, Vantaa ja Petri Ruuska, Pieksämäki.

ANNA PALAUTETTA tästä lehdestä 5.2. mennessä: motiivilehti.fi/palautte

Lehti sai kunniamaininnan

Motiivi palkittiin Kunnikirjalla ProCom – Viestinnän ammattilaiset ry:n Oma Media 2017 –kilpailussa.

Motiivi osallistui sidosryhmälehtien sarjaan, ja sai kunniamaininnan Upein uudistuja. Tuomaristo kiitti erityisesti lehden hiottua konseptia, ja totesi, että se sopisi inspiraatioksi monille lehdentekijöille. Lisäksi kiitosta sai laadukas kirjoittaminen ja monipuoliset juttukokonaisuudet.

Motiivi uudistui viime vuoden puolivälissä. Uudistuksen tavoitteena oli selkeyttää ja raikastaa lehden rakennetta, ulkoasua ja sisältöä. Upein uudistuja -palkinto osoittaa, että ollaan oikeilla jäljillä.

Motiivi haluaa olla jatkossakin johtava ay- ja jäsenlehti, lisätä ja syventää lukijoidensa työelämä- ja edunvalvontatietämystä, tyydyttää eri ammattiryhmien tiedonjanoa ja palkita aktiiviset lukijansa tiedon, tunne-elämyksen tai rohkaisun muodossa.

Nollatuntiesitys ei riitä SAK:lle

Hallitus jätti joulukuussa lakiesityksen, jolla pyritään parantamaan ns. nollatuntilaisten asemaa. Laki ei jatkossakaan kiellä nollatuntisopimuksia vaan ainoastaan rajoittaa niiden käyttöä.

Työnantaja ei voisi enää palkata työntekijää nollatuntisopimuksella, jos työ on tarkoitus teettää kiinteällä työajalla. Jos siis työvoiman tarve vaihtelee 20–30 tunnin välillä viikossa, ei työntekijän kanssa saisi tehdä 0–30 tunnin työsopimusta.

Vaihtelevaa työaikaa tekevän oikeus sairausajan palkkaan ja irtisanomiskorvaukseen on SAK:n mielestä selkeä parannus nykytilanteeseen, mutta muuten se on pettynyt hallituksen esitykseen.

Laki tulee eduskunnan käsittelyyn jo alkuvuodesta ja voimaan 1.6.2018.

LISÄTIETOJA www.tem.fi -> Selkeät pelisäännöt nollatuntisopimuksiin

OMNIA

KEHITÄ OSAA- MISTASI

Hae nyt ammattilaisille suunnattuihin ammatti- ja erikoisammattitutkintoihimme. Koulutuksissa kehität osaamistasi ja voit hakeutua vaativampiin työtehtäviin.

Meillä voit suorittaa mm. seuraavat tutkinnot:

- Dieetikokin erikoisammattitutkinto
- Johtamisen erikoisammattitutkinto
- Koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen ammattitutkinto
- Lähiesiäntönnön ammattitutkinto
- Päihdetyön ammattitutkinto
- Tarjoilijan ammattitutkinto
- Tieto- ja viestintätekniikan ammattitutkinto
- Työvalmennuksen erikoisammattitutkinto

omnia.fi/hae-ammattiin

Koulutuksimme on jatkuva haku. Jokaiselle oppijalle suunnitellaan yksilöllinen opintopolku, jonka voi suorittaa töiden ohessa.

Hakijan ohjauspalvelut
InfoOmnia auttaa

info@omnia.fi

p. 09 2319 8360

OMNIA KOULUTUS | omnia.fi

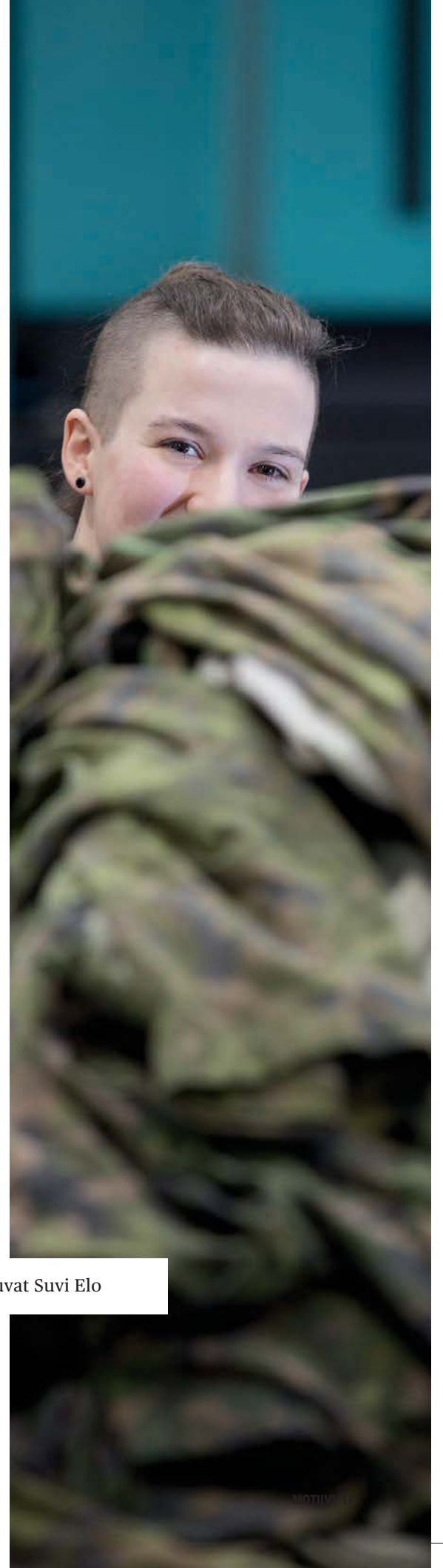

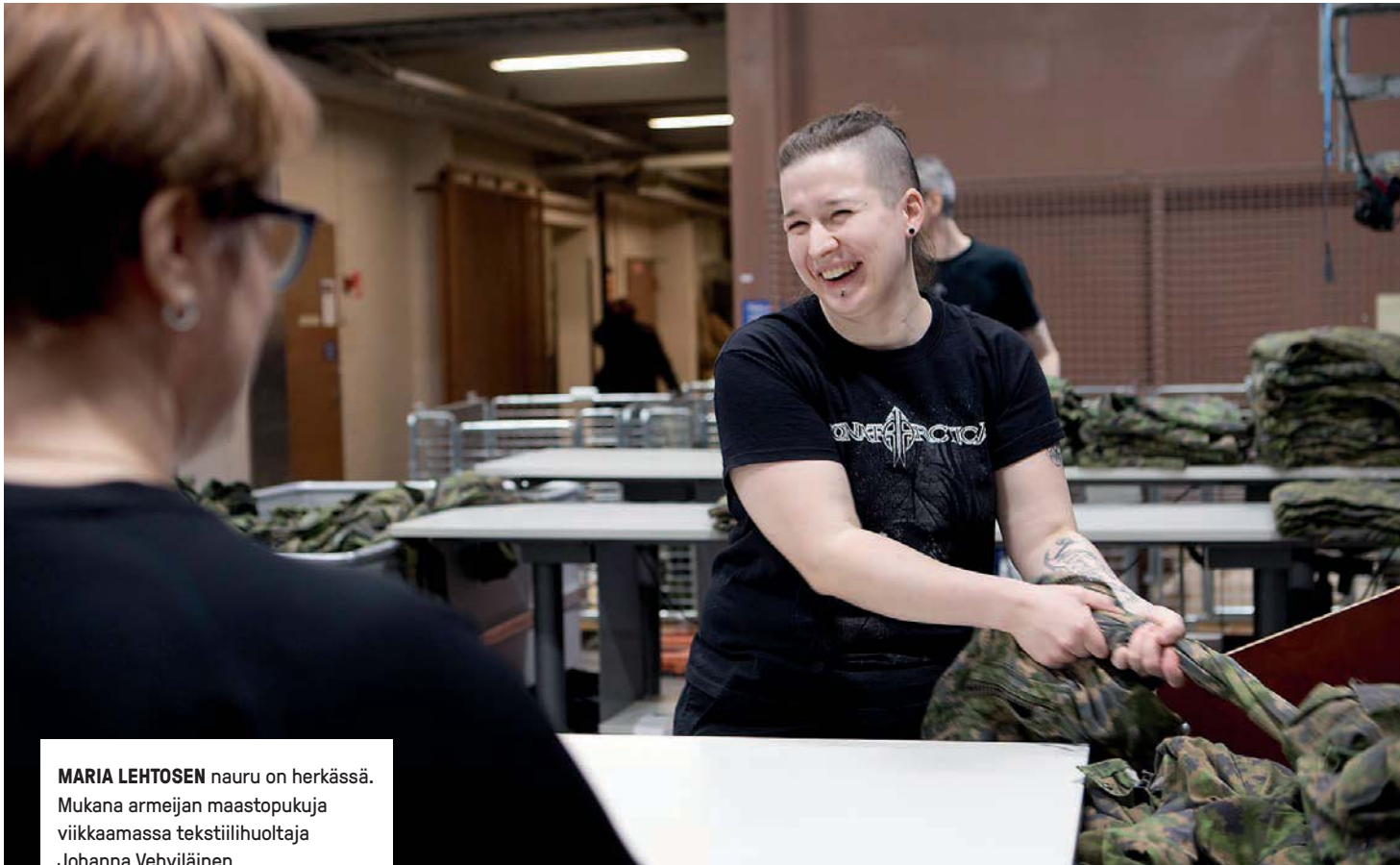
Riviin, poikki, pinoon!

Suomen armeija marssii saappailla, jotka huoltaa JHL:läinen Maria Lehtonen Puolustusvoimien vaatetuskorjaamossa Säskylässä.

teksti Ulla Puustinen kuvat Suvi Elo

MARIA LEHTOSEN nauru on herkässä. Mukana armeijan maastopukuja viikkaamassa tekstiilihuoltaja Johanna Vehviläinen.

Harva suomalainen on tutustunut Nokian kumisaappaisiin, kansallisjalkineeseemme, yhtä perin pohjin kuin euralainen tekstiilihuoltaja **Maria Lehtonen**. Hän huoltaa, eli pesee ja desinfioidu, noin 40 000 paria nokialaisia vuosittain yhdessä työkalureidensa **Jouni Aaltosen** ja **Birgitta Mäenpään** kanssa.

- Kokoja on kolmevitosesta viiskakkoseen, taatusti jokaisen jalkaan löytyy sopivat, hän esittelee saapasvalikoimaa.

Siinä niitä nyt on, varusmiesten ja -naisten käytössä räjähtäneitä kumi- ja pakkassaappaita. Ne jalassa armeija marsii ja puolustaa kriisitilanteen sattuessa isänmaata.

Varusmiespalvelun jälkeen joka ikinen saapaspari päätyy Puolustusvoimien vaatetuskorjaamolle Säskylään. Siellä Lehtonen nappaa pinon päällimmäisen, tarkastaa pohjaurien syvyyden sekä jalkineiden kunnan sisältä ja ulkoa. Vuorikankaan on oltava ehjä, eikä varressa, pohjassa tai teräosassa saa olla reikiä, halkeamia tai merkittäviä kulumia.

- Toisinaan saappaita on kuivatettu kamiinan vieressä, ja ne ovat jostain kohtaa puhki. Silloin ne joutavat suoraan hylkyyn.

Seuraavaksi Lehtonen ottaa sakset ja irrottaa niillä pohjalaiset. Lopuksi hän katkaisee liian pitkän narun, joka yhdistää saapasparin toisiinsa, ja solmii lenkin sopivan pituiseksi.

- Yhden saapasparin tarkastukseen menee parikymmentä sekuntia. Toisinaan kengästä löytyy lankkaustarvikkeita ja karkkipapereita, kerran jopa vaaleanpunaiset Björn Borg -kalsarit mutta ei koskaan rakkauskirjeitä. Se on harmi!

Päivässä 240 saapasparia

Vielä pari vuosikymmentä sitten moni intin käynyt varusmies toi armeijasta tuliaisena jalkasiensa. Ei enää, sillä saappaiden pesutekniikka ja -aineet ovat kehittyneet.

Pintapuolisen tarkastuksen jälkeen Maria Lehtonen asettelee saappaat suuaukko alaspäin erikoisrakenteiseen rullak-

koon ja työntää ne kuljetinramppia pitkin pesukoneeseen. Pian suuttimista suihkuaa pesuainetta ja 60-asteista vettä suoraan saappaiden sisään, sitten on vuorossa jalkineiden sisä- ja ulkokuuhtelu ja lopuksi minuutin kestävä desinfiointi.

- Kone toimii automaattisesti. Riittää, kun linjastolle työntää uuden rullakon kymmenen minuutin välein ja tarkkailee koneen toimintaa, jotta rullakko käy läpi kaikki pesuvaiheet.

Seuraavaksi rullakot siirtyvät kuljetinta pitkin kuivaamoon, jossa lämmin ilma kuivaa saappaiden sisuksen.

- Aamun ensimmäisen saapassatsin kuivuminen vie 4,5 tuntia, mutta kun lämpötila vakiintuu 35 asteeseen, riittää vajaa neljä tuntia, tietää Lehtonen.

Puoli neljältä päivän urakka on tehty: 240 puhdasta saapasparia odottaa kuljetusta joukko-osastoihin.

Tatuoitu ja lävistetty virkamies

Saapashuolto on Lehtosen päätyö, mutta lisäksi hän osallistuu puhtaan pyykin viimeistelyyn, eli tarkastukseen, viikkaukseen ja pakkaukseen. Tarvittaessa hän auttaa myös varustekorjaamossa, jossa kunnostetaan luoti- ja sirpalelivejä, repuja ja muita armeijan erityisvarusteita.

- Tykkään vaihtelusta, ilman työnkiertoa homma kävisi turhan yksitoikkoiseksi, hän perustelee.

Miten nuori nainen ylipäättään päätyi saappaiden ja sotilas-tekstiilien huoltajaksi?

- Monen sattuman kautta. Kun kuulin, että naapurikunnassa sijaitsevassa vaatetuskorjaamossa olisi määräaikaisten paikka, innostuin heti. Voi vitsi, olisipa hienoa olla Puolustusvoimien palveluksessa!

Koulutukseltaan hän on ylioppilas ja sisustusartesaani.

- Olen aina tykännyt tehdä käsilläni, ja etenkin varustekorjaamossa voin hyödyntää ompelutaitojani.

Lehtonen aloitti määräaikaisena työntekijänä liki kuusi vuotta sitten, mutta tätä nykyä hän on vakituudessa virassa.

VAATETUSKORJAAMON ompelimossa korjataan maastopukujen repsottavat saumat ja muut tekstiilit. Etualalla konetta käyttää Heli Lundgren.

- Kerran saappaista löytyi vaaleanpunaiset Björn Borg -kalsarit!

- Joo, valtion virkamies, jolla on tatskoja ja lävistyksiä ja joka pukeutuu kokomustaan, hän esittelee rokkimimmän habitustaan.

Miljoona, miljoona kiloa pyykkiä

Vaatetuskorjaamo kuuluu Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen 2. logistiikkarykmenttiin. Yhdessä Säskylän ja Mikkelin tuotantolaitokset pesevät noin kolme miljoonaa kiloa joukko-osastojen pyykkiä vuodessa. Säskylän osuus on kaksi kolmannesta.

- Vuonna 2013 vietettiin Säskylässä vaatetuskorjaamon 50-vuotisjuhlia. Tärkein resurssi näkyy tässä ryhmäkuvassa, sanoo vaatetuskorjaamon johtaja **Markku Hannus** ja osoittaa henkilöstön yhteisötrettiä.

Enemmistö työntekijöistä on naisia, ja useimmat heistä puurtavat kahdessa vuorossa hehtaarihallissa täyttäen suuria pesukoneita, mankeloiden lakanoita sekä viikaten maastopukuja ja muita armeijan kuoseja.

Jonkinlaisen käsityksen toiminnan volyymin saa, kun näkee täysperävaunurekan peruuttavan varaston oviaukolle.

- Kerran päivässä se tuo varuskunnista lastin pestäväksi ja vie saman määrän ehjiä ja puhtaita takaisin. Tämä on meidän panoksemme siihen, että joukot pysyvät suorituskykyisinä, tiivistää Hannus vaatetuskorjaamon merkityksen.

Pyykkärin päivä aamusta iltaan

Puolustusvoimien Säskylän vaatetuskorjaamossa työskentelee 69 henkilöä. Yksi heistä on tekstiilihuoltaja Maria Lehtonen, jonka päätyönä on huoltaa varusmiesten ja -naisten saappaat. Työpisteinen melu ei haittaa, kun korvilla on radiokuulosuojaimet, joilla voi kuunnella raskaan sarjan rockia ja samalla jammailla.

Työt käyntiin kello 7.00

Työpäivä käynnistyy kellokortin leimaamisella ja töiden alkuvalmisteluilla. Niitä ovat veden lämmitys, pesuaineen laitto, vipujen ja hanojen aukaisu sekä kuivaamon tyhjennys.

Käsi kahvalla kello 10.15

Työtä tehdään pesukoneen tahtiin, sillä joka kymmenes minuutti luukku pitää avata ja sisään työnnetään rullakollinen pestäviä saappaita. Pesu päättyy saappaiden desinfiointiin.

Pinaattikeittoa kello 11.00

Lounas tulee usein kuitattua rahalla ja mehukeitolla, mutta tänään lautasella on pinaattikeittoa. Iltapäiväkahvilla Lehtonen nauttii sotikun hillomunkin. Se kuuluu työn bonuksiin!

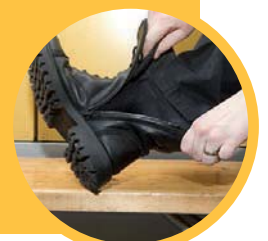
Naps ja poikki kello 14.30

Työtahti on kova, jotta päivän aikana ehtii tarkastaa, huoltaa ja pestä 240 saapasparia. Vuoden mittaan tekstiilihuoltajan käsien läpi kulkee yli 40 000 paria nokia-laisia.

Päivä pulkassa kello 15.30

Työvuoron päättyessä turvakengät vaihtuvat omiin jalkineisiin. Kotona ovat aviomies Juho, koira Topi ja kissa Lemmy. Ilta kuluu koiran kanssa ulkoillen.

– Ilman työnkiertoa homma kävisi turhan yksitoikkoiseksi.

Ihan parhaita tässä lajissa

Työ on fyysisesti kuormittavaa ja kuluttavaa, vaikka lika-pyykin kippauslaitteiston automatisoinnin jälkeen naisten ei enää tarvitsekaan nostella raskaita pyykkejä käsin. Miten on henkilöstön viihtymisen laita?

- Aika hyvin. Olen sekä Säskylän että Mikkelin tuotantolaitosten neuvotteleva luottamusmies, ja työilmapiiri on kummassikin kannustava. Tuemme toisiamme ja nauraakin osaamme, sanoo Maria Lehtonen.

Yksitoikkoinen, suorittava työ ei tarjoa joka hetki huippukokemuksia. Siksi työmotivaatiota joutuu välillä hakemaan.

- Palkka, pienikin, on yksi motivaattori, mutta viime kädessä kyse on omasta asenteesta. Luottamusmiehenä haluan muistuttaa muille, että me ollaan oikeasti hyviä, ihan parhaita tässä lajissa.

Sama tiedetään Pääesikunnassa: kumppanuus pohjoisessa toimineen yksityisen pesulayrityksen kanssa päättyi vuonna 2014, koska tekstiilien ja varusteiden pesu ja korjaus tuli Puolustusvoimien omana työnä huomattavan paljon edullisemmaksi.

Jos Lehtosen oma motivaatio uhkaa saapasvuoreen äärellä hyytyä, hän miettii jalkineiden loppukäyttäjää.

- Kaikilla varusmiespalvelusta suorittavilla tulisi olla hyvä olo - tai edes ehjät, puhtaat ja huolletut saappaat ja muut varusteet. □

AMMATTINA Tekstiilihuoltaja

TYÖLLISYYSTILANNE
hyvä (Ammattilabarometri 2017)

TYÖPAIKAT
yksityinen ja julkinen sektori

KOULUTUS
tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto

PALKKA
säännöllisen työajan kokonaisansio noin 1900–2200 e/kk

FAKTA ALASTA

Tekstiilihuoltajat työskentelevät yksityisissä pesulapalvelu- ja tekstiilien vuokrausyrityksissä, kunnallisissa laitos- ja sairaalapesuloissa sekä Puolustusvoimien vaatetuskorjaamon tuotantolaitoksissa Säskylässä ja Mikkelissä.

Kuntaomisteisissa sairaala- ja laitospesuloissa työskentelee yli 600 tekstiilihuoltajaa. He kuuluvat Avainta-tessin piiriin.

Työhön kuuluu tekstiilien pesuun, huoltoon ja mahdollisesti asiakaspalveluun liittyviä tehtäviä. Ammatissa voi erikoistua vesipesuun tai kemialliseen pesuun, tekstiilien vuokraukseen tai esimerkiksi mattohuoltoon. Puolustusvoimissa tärkeä osa työtä on erityisvarusteiden huolto ja korjaus.

Koulutusvaatimus vaihtelee työnantajittain. Tyypillisin on näyttötutkintona suoritettava tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto (tekstiilihuoltaja). Lisäksi voi suorittaa tekstiilihuollon ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, joihin kuuluu valinnaisia osia (mm. sairaala- ja leikkaussalitekstiilit, tekstiilihuollon logistiikka).

Ammatillisen koulutuksen reformi muuttaa koulutusta ja tutkintonimikkeitä. Perustutkinnon uudistus toteutuu 1.8.2018, ja ammatti- ja erikoisammattitutkinnot muuttuvat 1.1.2019.

Sinä olet siellä.

AIKAKAUSMEDIA

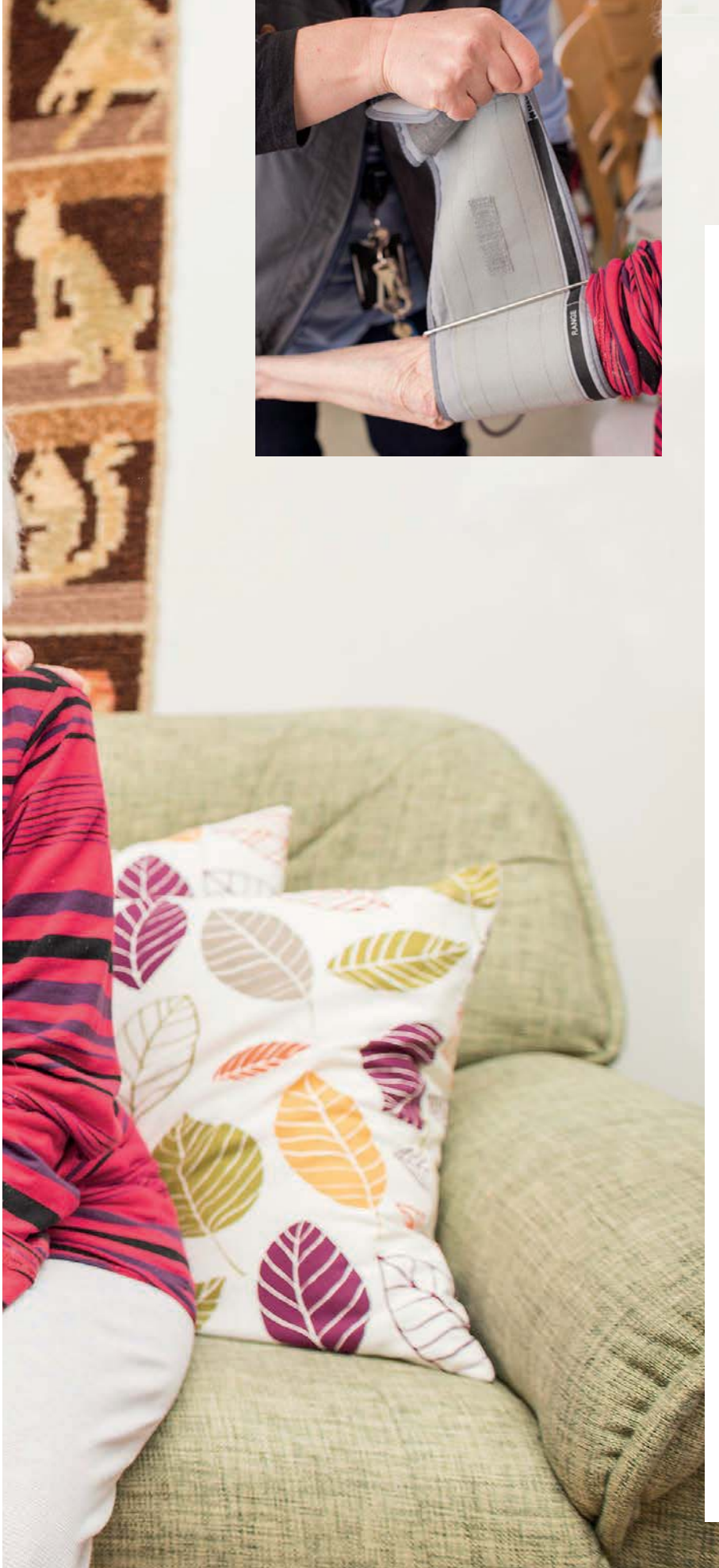
Aikakausmedioihin uppoudutaan. Ne kuljettavat lukijan toiseen maailmaan. Niitä luetaan keskittyneesti ja usein. Myös mainoksia. Lisätietoja aikkarimainonnasta: aikakausmedia.fi/sinaoletsiella

Kotihoidon päivään tuli väljyyttä

Kotihoidon kiireelle voi pistää kamppoihin. Tämä on havaittu Helsingin Vuosaassa, jossa asiakastyö, päivittäiset tehtävät ja työvuorot suunniteltiin uudella tavalla. Tuloksena on enemmän aikaa asiakkaille ja tunne oman työn hallinnasta.

teksti Ulla Puustinen kuvat JHL-Kuvapankki/Sami Perttilä ja Ulla Puustinen

LÄHIHOITAJA Maarit Lindholm ja Helsingin kotihoidon asiakas Anja Loikkanen kodikkaasti sohvalla. Samalla käynnillä hoituu myös verenpaineen mittaaminen.

Tuoreet otsikot kuntien kotihoidosta ovat surullista luettavaa: ”Iäkkäiden kotihoidon työtaakka kasvaa”, ”Lisääntyvä kiire uuvuttaa työntekijän” ja ”Vanhusten kotihoitoon tarvitaan lisää käsiä”.

Otsikot ovat otsikoita, mutta eivät tuulesta temmattuja. Kun Terveystieteiden tutkimuskeskus THL selvitti kotihoidon tilaa, kävi ilmi, että vuosina 2014–2016 kotihoidon asiakasmäärä kasvoi 3 000:lla. Samana ajanjaksona työntekijöiden määrä kehittyi toiseen suuntaan: vähennyksestä oli 400.

Koska entistä suurempi osa kotona hoidettavista ikäihmisistä on aiempaa huonokuntoisempia ja raskashoitaisempia, ei tarvitse ihmetellä, mistä jatkuva kiire ja henkilöstön uupuminen ja sairauslomien johtuvat.

Iloisen poikkeuksen tekee Kaakkois-Helsingissä sijaitsevan Vuosaari 1 -lähipalvelualueen kotihoitoyksikkö, joka on onnistunut suitsimaan kiirettä ja vähentämään henkilöstön sairauspoissaoloja. Samalla työn mielekkyys on lisääntynyt ja asiakkaiden elämänlaatu parantunut.

Miten moinen temppu tehtiin, kotihoidon ohjaaja

Mari Salonen?

- Yhteistyöllä. Idea tuli Helsingin eteläisen palvelualueen johtajalta **Arja Peiposelta**. Hän kannusti kokeilemaan, kuinka kotihoitoa voisi kehittää ja tukea samalla henkilöstön jaksamista. Saimme aikaan vapaita kätensä, ja kun juttelin asiasta työntekijöiden kanssa, he lähtivät täysillä mukaan.

Työpäivään tuli pituutta

Vuosaari 1 -kotihoitossa työskentelee 22 hoitajaa, valtaosa on lähihoitajia, muutama sairaanhoitaja ja yksi kotiaavustaja. Asiakkaiden koko vaihtelee kuukausittain sadan molemmin puolin.

Jo ennen helmikuussa 2015 käynnistynyttä Voima-hanketta tiedettiin, mistä kiikasti: Pahin kiire ajoittui aamuun kello 8–10, jolloin kymmenet asiakkaat piti auttaa vuoteesta, suihkuttaa, hoitaa, lääkittää ja auttaa aamupalalle.

- Siihen kaivattiin muutosta. Aloimme yhdessä miettiä, miten työn ja tehtävien voisi suunnitella toisin. Samalla heräsi ajatus kokeilla entistä pidempää työpäivää, jonka vastineeksi saisi aiempaa pidemmän vapaan, Salonen kertoo.

Oppia työajan suunnitteluun haettiin Ruotsin 3 + 3 -mallista, jossa työntekijällä on kolme 12-tuntista työpäivää ja sen jälkeen kolme vapaapäivää. Suomessa kv-tes ei anna mahdollisuutta teettää 12 tunnin päiviä, joten mallia ei voitu soveltaa sellaisenaan.

- Päädyimme 10-tuntisiin työpäiviin, joita on 2–4 peräkkäin, ja sen jälkeen on vähintään kahden päivän vapaa, kertoo Mari Salonen.

Puolessa vuodessa todettiin, että kymmenen tuntia on liikaa.

- Se tuntui raskaalta. Varsinkin viimeinen tunti oli taistelua, eikä työpäivän jälkeen ollut enää voimia oikein mihinkään, kertoo Vuosaari 1:ssä työskentelevä lähihoitaja **Tuija Metsä**.

VUOSAARI 1 -KOTIHOITOYKSIKÖSSÄ

ollaan tyytyväisiä 9-tuntisiin työpäiviin ja aiempaa pitempiin vapaisiin. Kuvassa lähihoitaja Ilkka Vainio ja kotihoidon ohjaaja Mari Salonen.

HAAVANHOITO ja ihon rasvasau kuuluvat tyypillisiin kotihoidon tehtäviin. Useimmiten ne voi kuitenkin siirtää kiireisestä aamusta iltapäivään.

Aamun "lentävät lähdöt" sujuvat nyt rauhalli- semmin.

Seuraavaksi kokeiltiin 9-tuntista työpäivää, ja se tuntui toimivan.

Aamuvuorossa työt alkoivat puolta tuntia aikaisemmin kuin ennen, eli kello seitsemän maissa, ja päättyivät noin kello 16 entisen kello 15.15:n sijaan. Myös iltavuorolaiset aikaistivat tunnilla töihin tuloa.

Järjestys meni uusiksi

Konkreettisin hyöty työpäivän pidennyksestä oli se, että aamun ensimmäisille asiakaskäynneille lähtö sujuu aiempaa rauhallisemmin.

- Nyt kentälle mennään "koostuneemmin", kaikki tavarat ja välineet mukana. Myös iltapäivään tuli lisätunti, eikä asiakkaan luona tarvitse kiirehtiä ja vilkuilla koko ajan kelloa. Samalla kun kiireen tuntu helpotti, parani työn hallinnan tunne, kuvaa Mari Salonen muutosta.

Työvuorosuunnittelu oli kuitenkin vasta osa ratkaisua. Myös päivän aikana suoritettavat tehtävät piti jäsenellä kokonaan uusiksi.

- Kävimme asiakkaat tarkkaan läpi ja mietimme, milloin kenenkin luo mennään ja mitkä asiat tehdään aamuisin ja mitä työt voidaan siirtää iltapäivään tai viikonloppuun, kertoo Salonen.

Vain kerran viikossa tapahtuvat asiakaskäynnit siirrettiin kokonaan pois aamuista. Samoin tehtiin kaikille niille tehtäville, joita ei ollut ihan pakko

tehdä aamun kriittisinä tunteina. Näitä olivat esimerkiksi asiakkaan suihkutuspöytä, kiireetön lääke- ja haavahoito, ulkoilu ja kauppareissut.

Käytännössä homma hoituu niin, että työsuunnittelija laatii viikoittain jokaiselle työntekijälle oman listan asiakkaista, tehtävistä ja työvuoroista.

- Sen myötä olemme päässeet eroon pitkistä, jopa yhdeksän päivän työputkista, joita saattoi seurata vain yksi vapaapäivä, ja sitten oli taas töitä. Se meitä ennen uuvutti! sanoo Tuija Metsä.

Muutoksen myönteiset vaikutukset näkyivät nopeasti. Kahden tai kolmen päivän vapaaajaksi on auttanut hoitajia palautumaan fyysisesti ja henkisesti kuormittavasta työstä ja suunnittelemaan omaa arkea pidemmällä aikavälillä. Lisäksi jatkuvan kiireen tunnun helpottuminen on poikunut hyvää ilmapiiriä ja parantanut työmotivaatiota.

- Henkilöstön hyvinvointi heijastuu asiakkaaseen myönteisesti. Ennen asiakaskäynnillä oli kamala kiire, mutta piti kuitenkin olla kuin ei olisi hoppua mihinkään. Nyt voi antaa heille enemmän aikaa ja olla paremmin läsnä, miettii Tuija Metsä.

Poissaolot saatiin kuriin

Kaikkea kiirettä ei Vuosaarissa ole onnistuttu selättämään.

- Kotihoidon aamut tulevat aina olemaan täysiä, mutta jakamalla tehtäviä tasaisemmin pitkin päi-

vää ja viikkoa, on tilanne kuitenkin helpottunut, sanoo Mari Salonen.

Muutos näkyy sairauspoissaolojen vähentymisenä. Työterveyshuollon tilaston mukaan Vuosaari 1 -kotihoitoyksikön sairauspoissaoloprosentti on nykyään samaa tasoa kuin asiantuntijatyössä, esimerkiksi opettajilla tai hallinnon työntekijöillä. Muutos on merkittävä, sillä laajan Kunta10 -seurantatutkimuksen mukaan kotihoidon henkilöstöllä on eniten sairauspoissaoloja koko kuntasektorilla.

Entä miten kävi kustannuksille? Eipä juuri kuitenkaan, sillä sairauslomien väheneminen kompensoi henkilöstön ilta- ja viikonloppuvuoroista ja yhden varahenkilön palkkaamisesta aiheutuneet menojen lisäykset. Kustannusneutraali ”ihme” siis!

- Voima-hankkeesta virinnyt kokeilu on jo loppunut, mutta se poiki pysyvän toimintatapojen ja työaikojen muutoksen. Entiseen ei ole paluuta, sanoo Mari Salonen.

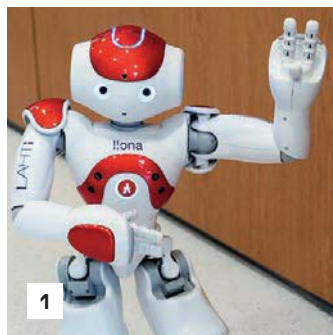
Myös JHL:läinen Tuija Metsä, 54, on tyytyväinen.

- Tämä systeemi sopii minulle tosi hyvin. Aiemmin olisin tuskin jaksanut jatkaa eläkkeelle asti, mutta enää se ei samalla lailla pelota, hän sanoo.

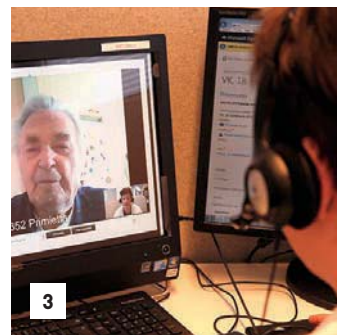
Sittemmin Vuosaaren malli on lähtenyt leviämään joihinkin Helsingin kaupungin kotihoitoyksiköihin, ja myös muista kunnista on tullut kiinnostuneita kyselyjä. □

Mitä on kotihoito 2.0?

Ennen hoitaja tuli kotiin ja huolehti asiakkaan päivittäisistä tarpeista. Tulevaisuuden kotihoidossa vannotaan kehittyvän hoivateknologian, robottien ja virtuaalisen etähoidon nimiin. Alla muutama visio siitä, kuka ja miten meitä hoidetaan 2020- ja 2030-luvuilla. Osa menetelmistä on käytössä tai kokeilussa jo nyt.

1

3

2

4

1 Robotit tulevat

Haluat tai et, robotit tulevat myös koteihin. Nao-robotin (kuvassa) kanssa voi kommunikoida ja pelata vaikka ristiä ja nollaa. Se ohjaa myös kodin jumppatuokiota.

2 Sinua valvotaan

Kodin elektroniset valvonta- ja hälytysjärjestelmät lisääntyvät. Esimerkiksi Seniortec Oy:n HoivaTurva valvoo liikkumista ja hälyttää kaatumisesta.

3 Täällä etähoitaja

Osa kotikäynneistä korvataan etäyhteydellä. Kuvassa Tarja Hietaniemi Helsingin palvelukeskuksesta varmistaa, että yksin asuva Tauno on muistanut syödä.

4 Älä unohda lääkkeitä

Lääkerobotti muistuttaa lääkkeen ottamisesta ja jakaa oikean annoksen. Evondos Oy:n kehittämä laite säästää kotihoidon aikaa ja minimoi mahdolliset lääkehoidon virheet.

73 500

asiakasta on säännöllisen kotihoidon piirissä. Heistä yli 75-vuotiaita on 56 700 (THL, marraskuu 2016)

60 %

kotihoidon lähihoitajan työajasta tulisi kohdistua välittömään asiakastyöhön. Tilanne vaihtelee kunnittain 40-70 prosentin välillä.

KOULUTUS

Työyhteisöneuvojan koulutusohjelma muuttuu henkilöstön edustajan kehittäjäkoulutusohjelmaksi.

KENELLE

Työsuojeluvaltuutetuille, luottamusmiehille ja muille henkilöstön edustajille, joilla on kokemusta ja aiempaa koulutusta työpaikan yhteistoiminnasta.

MILLOIN SEURAAVA

Käynnistyy elokuussa 2018.

Lankuttamalla löytyi kehittäjä

JHL:n työyhteisöneuvojan koulutusohjelma ei valmenna työelämän besserwissereitä vaan kehittäjiä isolla koolla.

teksti ja kuvat Ulla Puustinen

JHL-opiston työyhteisöneuvojan koulutusohjelma on suunnattu pääluottamusmiehille, luottamusmiehille ja työsuojeluvaltuutetuille. - Koulutuksen tavoitteena on haastaa osallistujat miettimään vaikuttavan kehittämisen edellytyksiä sekä omaa rooliaan henkilöstön edustajana ja kehittäjänä, sanoo opettaja ja koulutuksen vetäjä **Johanna Karatmaa**.

Mikään helppo nakki vuoden kestävä koulutusohjelma ei ole, sillä pakettiin kuuluu neljä lähiopetusjaksoa, itsenäistä opiskelua sekä harjoitustehtäviä.

Eikä siinä kaikki: Ennen kuin koulutusputki on kunnialla ohi, pitää laatia kirjallinen lopputyö.

- Vimpan päälle lujilla pidit minua lopputyön kanssa, sanoo eurajokelainen **Sari Päivömaa** opettajalle ja kiittelee tätä saamastaan sparrausavusta.

Päivämaan lopputyö käsitteli TTK:n ryhmätömenetelmän soveltamista työyhteisön käyttöön. Hämeenlinnalainen työsuojeluvaltuutettu **Miikka Viitala** puolestaan pohti lopputyössään, millainen voisi olla toimiva työsuojeluorganisaatio Kanta-Hämeen pelastuslaitoksella - sitä tarvitaan, kun maakuntaudistus toteutuu ja 18 maakunnallista pelastuslaitosta aloittaa vuonna 2020 toimintansa.

Myös Espoon kaupungin päätoiminen työsuojeluvaltuutettu **Marja Lahtinen** nappasi aiheen suoraan työelämän tarpeista.

- Halusin parantaa työsuojelun vaikuttavuutta kiinnittämällä hajallaan olevat työsuojeluasiamiehet paremmin kaupungin työsuojeluorganisaatioon. He ovat iso mutta liian vähän hyödynnetty resurssi, ja vahvistamalla heidän osaamistaan ja motivaatiotaan, parannetaan koko työsuojelun tehoa, hän perustelee.

Onko kaikista kehittäjiksi?

Koulutuksessa keskusteltiin paljon siitä, millainen on hyvä työyhteisön kehittäjä. Ja onko jokaisesta kehittäjäksi?

- Ensin pitää kasvaa ihmisenä, jotta voi löytää itsestään kehittäjän, tuumivat **Anne Rumpunen-Virtanen**, **Karoliina Silvennoinen** ja **Miikka Viitala**.

Sisällä uinuva kehittäjä voi paljastua vaikka lankuttamalla. Se oli yksi Viitalan X-faktoreista - kurssin harjoitustehtävistä, joiden tavoitteena oli löytää uusia tapoja ajatella ja toimia sekä saada rohkeutta kokeilevaan työotteeseen.

- Lankutin parin kuukauden ajan joka päivä, enimmillään kolme minuuttia kerrallaan. Huomasin, että minähän olen ollut työsuojeluvaltuutettuna ja ay-aktiivina mukana kehittämässä vaikka mitä. Lankutuksen myötä hävisivät selkäkivutkin!

Rohkeudesta oli kyse myös sotkamolainen **Anna Gripin** X-faktorissa: Hän rikkoi rutiineja jättämällä työpaikan tutun kahviringin ja istuutamalla tauoilla ennestään tuntemattomien viereen.

1 Hämeenlinnan kaupungin päätoiminen työsuojeluvaltuutettu **Miikka Viitala** löysi sisällään uinuneen kehittäjän ahkeralla lankuttamisella. Myös selkäkivut kaikkosivat.

2 Työyhteisöneuvojan koulutus on antanut lisää eväitä hoitaa henkilöstön edustajan luottamustointia ja olla mukana työpaikan kehittämishankkeissa. Tätä mieltä ovat työsuojeluvaltuutetut **Anna Grip** Sotkamosta (vas.) ja **Marja Lahtinen** Espoosta.

3 Jos työpaikka on täynnä krokotiileja, ne raatelevat toisensa elävältä. - Pöllönä ihminen on fiksuimmillaan, havainnollistaa valmentaja ja työnohjaaja **Jarmo Manner** fläppitaululla.

4 Vuorovaikutusta voi opetella vaikka jumppapallolla. Kuvassa **Minna Vinni** (vas.) ja **Anne Rumpunen-Virtanen**.

- Opin tuntemaan uusia ihmisiä ja huomasin, kuinka mukavaa väkeä meidän organisaatioon kuuluu.

Hiljaista kuin hautausmaalla

Koulutuksen viimeisellä lähiopetusjaksolla harjoitettiin työyhteisön riita- ja konfliktitilanteiden ratkaisua. Työnohjaaja, konsultti ja valmentaja **Jarmo Manner** neuvoi, kuinka henkilöstön edustaja kykenee säilyttämään malttinsa keskellä tunnekuohuja. Vastausta etsittiin myös siihen, millä keinoin voi kesyttää muuta työyhteisöä purkauksillaan terrorisoivan työyhteisön jäsen ja miten siirtää huomio loukkautumisen tunteista johonkin työyhteisöä rakentavaan.

- Toisinaan auttaa, kun unohtaa tunteet ja keskittyy työpaikan rooleihin ja tehtäväkuviin. Niiden selkiyttäminen voi avata umpisolmuja. Eräällä työpaikalla kopiokoneen paikan vaihtaminen auttoi, sillä se pakotti ihmiset muuttamaan kulkureittejä, hän vinkkasi.

Noin kolmasosa työyhteisön konflikteista ratkeaa Mannerin mukaan onnellisesti ja kaksi kolmannesta vain, jos joku tai jotkut työyhteisön jäsenet lähtevät tai vaihtavat työpaikkaa.

- Konflikteja ei kuitenkaan kannata pelätä, sillä ihmisten välinen yhteistyö synnyttää pakostakin risiriitoja. Konflikteista kokonaan vapaata työyhteisöä ei ole.

Totta: Riidatonta yhteiseloä löytyy vain hautausmaalta! □

SEURAAVA koulutus käynnistyy ensi elokuussa, haku keväällä 2018.

JHL kouluttaa

Tutustu JHL-opiston kevään kurssi-ohjelmaan. Bongaa kiinnostavimmat ja ilmoittaudu kursseille. Lue lisää: jhl.fi/kurssit

Työsuojelun perusteet, 2 pv, JHL-opisto, Helsinki 22.-23.3.

Kurssi on tarkoitettu erityisesti yksityisellä sektorilla toimiville työsuojeluvaltuutetuille, -varavaltuutetuille, -päälliköille ja -toimikuntien jäsenille.

Kurssilla perehdytään työsuojelun perusteisiin ja sitä ohjaaviin säädöksiin ja tutustutaan työsuojeluhenkilöstön tehtäviin. Kurssilla käsitellään myös työterveyshuollon lakisääteisiä tehtäviä ja opitaan käyttämään korjaavaa ja ennakkoivaa toimintaa yhteistyössä työpaikan henkilöstön, työnjohdon ja työterveyshuollon kanssa. Haku päättyy 12.2.2018.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueiden moniammatilliset opintopäivät, 2 pv, Scandic Julia, Turku 22.-23.3.

Opintopäivät on suunnattu sosiaali- ja terveysalan, kasvatuksen ja ohjauksen sekä ravitsemis- ja puhtausalan ammattilaisille. Ensimmäisen opintopäivän ohjelma on osittain yhteinen kaikille. Toisena päivänä toimitaan omien ammattialojen mukaisissa ryhmissä.

Yhteisiä aiheita ovat mm. monikulttuurisuus ja kulttuurierot työelämässä sekä toimivaan työyhteisöön liittyvät haasteet ja mahdollisuudet. Omissa ammattialaryhmissä käsitellään mm. ammatillisen koulutuksen reformia ja muita alaan liittyviä erityisaiheita. Luvassa myös yhteinen iltajuhla!

Ilmoittautuessasi valitse oman ammattialan (sosiaali- ja terveysala, kasvatusta ja ohjausta tai ravitsemis- ja puhtausala) mukaiset opintopäivät.

Haku päättyy 12.2.2018

Asiat järjestykseen – yhdistyksen asiakirjat haltuun, 3 pv, JHL-opisto 19.-21.3.

Koulutus on peruskurssitasoinen ja avoin kaikille aktiiville, sopii erityisesti yhdistysten sihteerille ja puheenjohtajille.

Haku päättyy 12.2.2018.

Nauravat silmät muistetaan

Pieksämäkeläinen Esa Pauku meni televisio-ohjelmassa naimisiin. Ensitapaamisella. Vaikka liitto ei ohjelmanteon jälkeen jatkunutkaan, niin elämä jatkuu.

teksti Saija Heinonen kuva Hannu Rainamo

Viime kesä ja syksy olivat JHL:läiselle Esa Paukulle taatusti ikimuistoista aikaa. Hän osallistui Ensitreffit alttarilla -tositvohjelmaan, jossa asiantuntijoiden valitsemat ja toisilleen ennestään tuntemattomat sinkut tapaavat ensi kertaa omien häidensä merkeissä.

Mistä sait kipinän ohjelmaan osallistumisesta?

- Olin vanhempieni luona käymässä, kun telkkarista tuli ohjelman mainos. Totesin heti, että taidanpa laittaa hakemuksen vetämään. Siitä se idea lähti. Ja kyllä olin ihan tosimelellä mukana.

Miten kaverit suhtautuivat, kun kerroit aikeistasi?

- Asia tuli heille ihan yllätyksenä. En maininnut hommasta etukäteen kenellekään, paitsi siis vanhemmilleni. He olivatkin tosi kannustavia ja hengessä mukana.

Kuvaukset kestivät monta viikkoa. Miten ihmeessä kuvaamiseen ja kameroihin tottui?

- Itselleni se ei ollut lainkaan hankalaa, koska olen tällainen avoin ja rento luonne. Totta kai aluksi jonkin verran mielti sitä, että miten toimit kameran edessä, kenelle puhut ja mihin katsot. Käytännössä kamerat piti vain sulkea pois ajatuksista.

Ette päätyneet jatkamaan yhteiselo ohjelmanteon päättymisen jälkeen. Sarja opetti kuitenkin jotain, mitä?

- Ainakin sen, että ihmissuhteissa ja niiden rakentamisessa perinteinen hidas kaava on fiksuin valinta. Rauhallisesti edeten ja pikkuhiljaa tutustuen tulee parasta ja kestäväntä jälkeä.

Voisitko harkita osallistumista johonkin toiseen televisio-ohjelmaan? Onko ehkä jo pyydettykin?

- Eipä ole kyselyjä tullut. Enkä osaa sanoa lähtisinkö edes. Nykyään on valtavasti tosi älyttömiäkin ohjelmaformaatteja. Ehkä saattaisin harkita jotain kilpailuohjelmaa tai vaikka seikkailua autiolla saarella tyyliin Selviytyjät. Riippuu tosi paljon ohjelman luonteesta.

Oletko aina yhtä iloinen ja positiivinen kuin mitä tv-sarja antoi ymmärtää?

- Positiivisuus on oikeasti hallitseva luonteenpiirteni. Tuttujen olen kuullut käyttävän minusta sellaista termiä kuin "Hangan keksi".

Kerro jotain siitä elämästä, jota ei telkkariruudussa nähty. Mitä teet työksesi?

- Työskentelen vaihtotyönjohtajana ja ro-veturinkuljettajana VR:llä. Ensi kesänä tulee viisi vuotta täyteen tässä työssä. Parasta tässä hommassa on vaihtelevuus, eikä epäsäännöllinen kolmivuorotyökään ole aiheuttanut hankaluuksia.

Pieksämäki on perinteinen rautatiepaikkakunta. Tuleeko ammattisi verenperintönä?

- No siis, olen syntyperäinen pieksämäkeläinen ja isäni teki työuransa veturinkuljettajana. Että siinä mielessä kyllä. Mutta en minä oikeasti tähdännyt tälle alalle. Ja alanvaihtokin on aina mahdollinen.

Mitä alaa voisit harkita?

- Poliisikoulu on ollut pidempiaikainen haave. Olen sinne joskus pyrkinytkin. Se kiinnostaa edelleen, eikä ole ollenkaan poissuljettu vaihtoehto.

Olisitko siis valmis muuttamaan opintojen tai työn perässä pois kotipaikkakunnalta?

- Pientä hinkua olisi kyllä nähdä millaista elämä on muualla. Ei se kiveen hakattua ole, että täällä loppuelämäni vietän. Koulu, työ ja perhe ovat ainakin sellaisia syitä, joiden perässä voisin pakata kimpsut ja kampsut. Sen näkee sitten. Mies menee minne miehen on mentävä.

Kehu vähän Pieksämäkeä!

- Pieksämäessä ei toden totta ole mitään vikaa. Kaupunki on sopivan kokoinen. Luonto on lähellä ja on rauhallista. Kuitenkin yhteydet muualle ovat hyvät, lyhyt matka isompiinkin kaupunkiin.

Olet myös ay-aktiivi. Kuinka tulit lähteneeksi toimintaan mukaan?

- Liityin ammattiliiton jäseneksi jo edellisessä työpaikassa, heti aloitettuani palkkatyöt. On järkevää pysyä ajan tasalla työelämäasioissa, eikä ansio- turvan merkitystä monelle voi vähätellä. Tällä hetkellä olen yhdistyksen hallituksessa, puheenjohtajana toimin juuri päättyneen kaksivuotiskauden. □

ESA PAUKKU
syntynyt 1987

KOTIPAikka
Pieksämäki

AMMATTI
vaihtotyön-
johtaja ja ro-
veturinkuljettaja

TYÖNANTAJA
VR

KOLME KOIRAA
Tico
Lilli
Huti

Motiivini

MILLAISENA NÄET ELÄMÄSIOSI KYMMENEN VUODEN PÄÄSTÄ?

Olen silloin neljäkymmentä. Nyt kun asiaa miettii niin tuntuu, että se on tosi kaukana. Perhe voisi olla tuolloin perustettuna, ja jos sopii toivoa niin yksi tai kaksi lasta.

MITÄ ERITYISTOIVEITA SINULLA ON ALKANEELLE VUODELLE?

Enpä osaa ihmeempiä toivoa. Jos vaikka tällainen tyypillinen missivastaus: maailmanrauha!

MITEN RENTOUDUT RANKAN TYÖRUPEAMAN JÄLKEEN?

Harrastukseni ovat hyvin urheilupainotteisia. Etenkin crossfit on tosi erinomainen arjen nollauskeino. Siinä ei hikeä silmistä pyyhkiessä työasiat tule tosiaankaan mieleen.

”Enhän minä oikeasti osaa mitään”

Kun itsensä vähättelystä tulee pysyvä olotila, on seurauksena pahimmillaan vakava ahdistus ja uupumus. Onneksi omaa ajatteluaan voi muokata.

teksti Virve Järvinen piirroksia Anita Polkutie

Miten ihmeessä saan pitää työni, kun todellisuudessa en osaa mitään? Muut kollegat tietävät ja osaavat, vain minä en. Kuinka kauan voin jatkaa, ennen kuin taitamattomuuteni paljastuu? Huijarisyndroomaa potevalle tällaiset ajatukset ovat osa arkea.

- Huijari ei valehtele eikä huijaa muita - itseään kylläkin. Huijarisyndroomaksi tai -ilmiöksi kutsutaan tunnetta, jossa ihminen ei onnistumisista ja muiden vakuutteluista huolimatta usko omaan osaamiseensa, psykologi, psykoterapeutti **Tiina Ekman** kertoo.

Huijari ei salaa sisäistä kokemustaan eikä yritä esittää muuta kuin on. Hän ihmettelee, mikseivät muut näe hänen huonouttaan. Samalla hän pelkää paljastuvansa.

- Ilmiössä ei ole kyse mielenterveyden häiriöstä, mutta ahdistava ajattelumalli vaikuttaa usein henkilön mielenterveyteen. Itsensä huijaamisen tunnistaminen helpottaa monesti ahdistusta.

Huijari-ilmiöstä alettiin puhua 1970-luvulla Yhdysvalloissa. Psykologi **Pauline Rose Clance** kuvasi termillä niitä asiakkaita, joita yhdisti voimakas, todellisuuden tai ympäristön palautteen kanssa ristiriitainen osaamattomuuden kokemus. Arviolta noin 70 prosenttia ihmisistä tuntee taitamattomuutta jossain elämänsä vaiheessa. Tunne elää sitkeässä, sillä sen juuret ovat syvällä. Se voi jättää ihmisen välillä rauhaan, mutta palaa usein stressaavissa elämäsvaiheissa.

- Huijariajattelu kiusaa tyypillisesti opiskelijoita ja uransa alkuvaiheessa olevia ihmisiä, joiden mielikuva itsestä osajana vasta kehittyi.

Kunnia kuuluu muille

Huijari ei usko itseensä, vaikka työtoverit ja työn tulokset puhuvat toista. Hän saattaa pitää saavutuksiaan onnenkantamoisina tai kovan työn tuloksena. Lahjakkuus, osaaminen ja kokemus eivät hänen mukaansa selitä menestystä, ja siksi huijari tekee usein töitä työnarkomaanin lailla.

- Huijari on usein korostuneen vaatimaton tai hän selittää onnistumisiansa antamalla menestyksestä kaiken kunnian työtovereille. Asenne itseä kohtaan on vähättelevä.

Osa huijareista uskoo suojaautuvansa epäonnistumisilta niin sanotun maagisen ajattelun avulla. Tällöin henkilö

uskoo, että hän voi vaikuttaa todellisuuteen toimimalla tai ajattelemalla tietyllä tavalla, kun taas ajattelutavasta poikkeaminen johtaa epäonnistumisiin.

- Maaginen ajattelu näkyy usein liiallisena huolehtimisena ja murehtimisena. Huijari muistuttaa itseään koko ajan siitä, että kaikkeen tekemiseen liittyy epäonnistumisen vaara.

Opittu ajattelutapa

Kukaan ei synny huijariksi, vaan kyse on opitusta ajattelutavasta, jota kasvuympäristö voi tukea. Vanhemmat saattavat vähätellä tai jättää lapsensa saavutukset huomioita, ettei lapsi vain ylpistyisi.

- Lapsi voi kokea kodin ilmapiirin vaativaksi ja pyrkii osoittamaan omaa kelpaamistaan esimerkiksi hyvällä koulumenestyksellä.

Toisinaan vanhemmat voivat pitää omaa lastaan ylivertaisena ja uskoa, että tämä suoriutuu mistä tahansa ilman ponnisteluja. Kun näin ei tapahdu, lapsi alkaa epäillä vanhempiensa ylisanoja ja omaa osaamistaan. Viimeistään koulussa asioiden eteen on nähtävä vaivaa, ja kun vaivaa ei palkita, lapsi alkaa pitää itseään tyhmänä ja kelvottomana.

- Täydellisyyden tavoittelu, suorituskeskeisyys ja taipumus miellyttää muita ylläpitävät huijariajattelua, lisäävät ahdistusta ja altistavat masennukselle.

Ei iloa työstä

Huijari pelkää jatkuvasti paljastuvansa, koska paljastumisesta aiheutuisi sietämätöntä häpeää. Jatkuva varuillaanolo uuvuttaa. Syllisyys on huijarille tuttu tunne: hän voi syylistyä jo siitä, että hänelle maksetaan palkkaa työstä, jota hän ei mielestään osaa.

- Huijarin ammatti-identiteetti on hajanainen, eikä hän usko täyttävänsä ammattiin liittyviä vaatimuksia.

Koska huijari epäilee omia taitojaan, hän alisuoriutuu eikä yleensä etene urallaan. Päinvastoin, hän välttelee haasteita.

- Urasuunnittelu on yhteydessä työmotivaatioon ja sitoutumiseen. Huijarilla sekä motivaatio että sitoutuminen jäävät heikoiksi. Huijari tuskin kokee työn iloa, Tiina Ekman toteaa. □

MISTÄ TUNNISTAA HUIJARISYNDROOMAN

1

ARVIOINNIN PELKO

Muut näkevät osaamattomuuteni,
oikeasti olen huono.

2

EPÄONNISTUMISEN, HÄPEÄN JA NÖYRYTYKSEN PELKO

Jonain päivänä paljastun.

3

VAIKEUS VASTAANOTTAÄ, HYVÄKSYÄ JA SISÄISTÄÄ MYÖNTEISTÄ PALAUTETTA

Kaveri teki suurimman osan,
minä autoin vain vähän.

4

TOISTEN KYKYJEN YLIARVIOINTI

Muut osaavat ja tietävät,
minä olen epäpätevä ja huono.

5

YLEINEN AHDISTUNEISUUS

Epäsuhta ajattelun ja todellisuuden
välillä aiheuttaa jatkuvan stressin,
en osaa enää rauhoittua.

LUE LISÄÄ Tiina Ekman,
Hujjarisyndrooma.
Minerva Kustannus 2017

AJATUSVÄÄRISTYMÄSTÄ voi päästä eroon haastamalla omat ajatuksensa. Tällöin myös työnilo palaa.

*Väärästä
ajattelu-
tavasta voi
oppia pois.*

Vaienna sisäinen mollaajasi!

Huijari-ilmiö on ajattelutavan vääristymä, josta tulee itseään toistava kierre. Haasteen edessä huijari alkaa epäillä mahdollisuuksiaan onnistua ja saa stressioireita. Hän uhraa haasteelle kaiken aikansa ja voimansa tai keksii tekosyyt, joiden ansiosta voi tarttua haasteeseen vasta viime tipassa. Onnistumisen hän laittaa usein hyvän onnen tai suuren työmäärän tiliin. Samalla hän uskoo, ettei voi onnistua toista kertaa. Epäonnistumisen pelko ylläpitää huijari-ajattelun kehää.

– Ajatusvääristymästä voi opetella eroon haastamalla omat ajatuksensa, psykologi Tiina Ekman neuvoo.

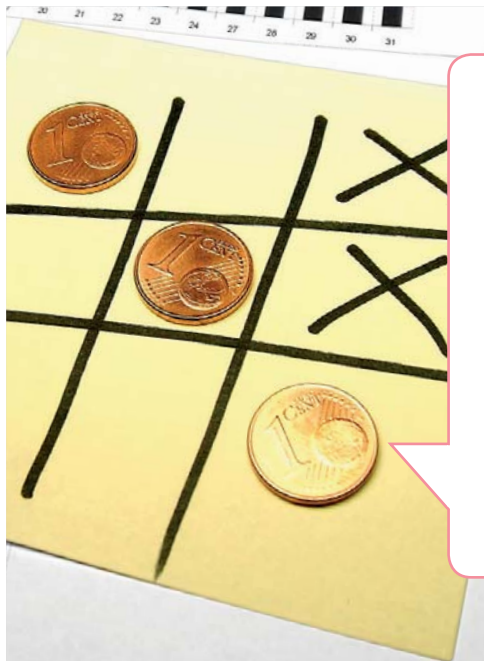
Kun epäusko seuraavan kerran valtaa mielen, kysy itseltäsi, ovatko ajatukset totta, mikä saa sinut ajattelemaan väärin ja mitä työtehtäviä et oikeasti osaa, mitä taas osaat? Apua ja tukea kannattaa kysyä työkavereilta ja esimieheltä. Keskustelujen tarkoituksena on todentaa omaa osaamista ja auttaa luottamaan toisen arvioon. Kun työtoveri tai esimies seuraavan kerran kehuu, ajattele, että kehu voi ihan oikeasti olla totta. Kehuista kannattaa nauttia, sillä ajatukset ohjaavat tunteita, mutta sama toimii myös toisinpäin: tunteet ohjaavat ajatuksia ja uskomuksia.

– Ajatusten muokkaaminen kestää pitkään ja vaatii sitoutumista ja halua. Siinä ei kuitenkaan voi epäonnistua. Koska huijari on oppinut ajattelutavansa vuosien aikana, hän voi yhtä lailla oppia tavasta pois.

Muokkaus vaatii itseltä myötätuntoa ja hyväksyntää. Oma ajattelutapa ei tee huijarista huonoa ihmistä, vaan omanlaisensa.

– Keskittymisvaikeudet, ärtyisyys, ahdistava ja pakonomainen ajattelu ja unioingelmat ovat työuupumuksen oireita ja merkki siitä, että huijari tarvitsee ammattiapua.

RAATI

Oletko valmis työtaisteluun?

Palkoista ja muista työehdoista neuvotellaan parhaillaan useimmilla JHL:n sopimusaloilla. Motiivi kysyi muutamilta liiton jäseniltä, miten työtaistelun ja lakkovalmiuden laita.

Ei hätää: Palkkapussiin halutaan vähintään sama korotus kuin teknologia- ja muilla teollisuudenaloilla on jo sovittu - jos ei sovinnolla, niin sitten vaikka lakkoillen.

Tuleeko mieleesi kysymys, jonka haluat esittää liiton jäsenille. Lähetä se osoitteeseen: motiiviraati@jhl.fi

Kai Hirvonen, 35
liikuntapaikkojen hoitaja
LAPPEENRANTA

Olen valmis lakkoon, mikäli kunta-alan palkankorotus ei ole samaa tasoa kuin teollisuudessa. Enkä ole ainoa: Itärajalla ollaan valmiina heti, kun liitosta puhalletaan pilliin. JHL:n lakkovalmiuskoulutus Lappeenrannassa kiinnosti, sillä paikalla oli noin viisikymmentä. Myös yhdistykset ovat kouluttaneet jäseniä mahdollisen työtaistelun varalta.

Palkan ohella minulle on kynnyskysymys kiky-sopimukseen sisältyneen työaikapidennyksen korvaaminen. Olen teknisten sopimuksessa, ja saimme aikanaan valita joko viikotuntilyhennyksen tai pekkasvapaa. Valitsimme pekkaset, ja kikyn takia menetimme kolme päivää.

En ole ollut koskaan lakossa, mutta kerta se on ensimmäinenkin!

Jaana Koli, 49
ruokapalveluvastaava
SALO

Salossa ollaan valmiita työtaisteluun, totta kai. Yhdistyksissä on tehty lakkosuunnitelmia ja nimetty yhteyshenkilöitä työpaikoille. Olin jo yhdessä lakkokoulutuksessa, ja lisää on tulossa.

Teollisuuden palkankorotus on ehdoton minimi - vähintään sen verran pitää saada myös kunta-alalla. Ja yleiskorotuksen lisäksi tarvitaan matalapalkkaerä naisvaltaisille aloille. Itseäni korpeaa eniten lomaralahaleikkaus, ja siitä haluan myös hyvityksen.

Tuskin kukaan toivoo lakkoa mutta aika lähellä sitä saatetaan tällä kertaa olla. Jos pitäisi veikata työtaistelun todennäköisyyttä, sanoisin fifty-fifty.

Sami Tuominen, 33
linja-autonkuljettaja
TAMPERE

Jos liitosta tulee ilmoitus työtaistelusta, olen valmis. Eivätkä muutkaan Tampereen bussinkuljettajat paljon sytykettä tarvitse, jotta tulee stoppi ja pyörät seisahtuvat.

Rahan lisäksi jäsenistön kengässä hiertää toinen kivi, aieman kiky-sopimuksen tuomat heikennykset.

Koska Suomen talouden elpyminen on vasta käynnissä, ei kuitenkaan kannata ylimitoittaa vaatimuksia. Palkkoihin tarvitaan mallittainen, mutta selvästi plusmerkkien korotus.

Lakkovalmiuskoulutukseen en päässyt, koska olin töissä, mutta muuten seuran tilannetta kiinnostuneena. Jos kikyä ei kompensoida, veikkaan että lakko on aika todennäköinen.

Med öga för städning

Raimo Timonen trivs med sitt jobb som städarbetsinstruktör eftersom han hela tiden får jobba i nära kontakt med människor och med varierande utmaningar.

text Bo Ingves foto Wilma Hurskainen

Raimo Timonen har jobbat över 30 år som heltidsanställd inom lokalvården i Sibbo och var även förman för alla kommunalt anställda städare under flera år.

Nu jobbar han sedan november som städarbetsinstruktör i Söderkulla skola i södra Sibbo fram till sommaren. Jobbet innebär i början täta möten med städteamet och skolans personal, så att alla skulle veta hur de kunde agera för att städningen ska gå så smidigt som möjligt.

- Arbetstiden räcker helt enkelt inte till om vi först ska plocka undan exempelvis böcker och sedan placera dem tillbaka. Det ingår inte heller i arbetsbeskrivningen, säger Timonen.

Hans uppfattning är att de flesta människor gärna hjälper andra att göra sitt jobb på bästa möjliga sätt.

- Det gäller bara att öppet berätta vad andra kan göra för att underlätta städningen och därmed öka trivseln i skolan. Nu är jobbet redan lättare, då lärarna och eleverna vet hur de kan underlätta städarbetet.

Svenskan viktig

En utmaning är att medelåldern bland städarna i Sibbo är 53 år och många blir pensionerade inom 10 år.

- Överlag har antalet städare minskat så att exempelvis varje sjukdomsfall innebär ett pussel för att få jobbet skött, säger Timonen.

Ett konkret problem är enligt honom att det är svårt att få unga personer att stanna länge på jobbet.

- På hösten började i alla fall tio stycken studera till lokalvårdare via läroavtal. De flesta av dem är Sibbobor och det skulle vara viktigt att de stannade kvar.

En sak man inte tänker på gällande städning, är att man i en tvåspråkig kommun som Sibbo helst ska kunna både svenska och finska för att klara jobbet bra.

- Till exempel Söderkulla skola är tvåspråkig, vilket innebär att det är ganska nödvändigt att kunna båda språken för att kunna kommunicera med alla i skolan, säger Timonen.

Han kommer själv från en helt finskspråkig familj men hade som barn i Åggelby i Helsingfors en god finlandssvensk kamrat. Då han flyttade till Hindsby i Sibbo med sina föräldrar 1974 kom svenskan ännu närmare.

De flesta hjälper gärna andra att göra sitt jobb på bästa möjliga sätt.

STÄDARBETSINSTRUKTÖR Raimo Timonen är efter sina drygt 30 år inom lokalvården en välbekant syn för många elever och anställda i Sibbo. Han var i sju år ordförande för JHL-avdelningen i Sibbo och är numera viceordförande.

- Jag fick en kompis som inte kunde finska, så det blev ett automatiskt språkbud för oss båda. När jag senare blev förman inom lokalitetsvården höll jag alla möten på båda språken. Samma sak gällde då jag var JHL-avdelningens ordförande i kommunen i sju års tid, säger Timonen, som numera är avdelningens vice ordförande.

Tidig start

Timonens arbetsdag startar redan klockan sex på morgonen. Han har under sin månad på skolan skapat en fungerande rutin, där han först städar de klassrum som är på hans lista samt elevvårdens utrymmen i den gamla gårdskarbostaden i skolans äldre del.

- Sedan varierar uppgifterna eftersom olika utrymmen kan vara lediga på olika tider. Här gäller det att ha ett bra samarbete med skolan så att vi i god tid får veta när vissa utrymmen är lediga för grundligare städning.

Som en följd av konkurrenskraftsavtalet jobbar städarna numera en halv timme längre en dag i veckan.

- Det låter inte så mycket, men de dagarna är man tröttare än normalt på kvällen och det känns ännu följande morgon.

För rent administrativt arbete avsätter Timonen 30 minuter per arbetsdag. Det kommer till exempel en hel del e-post som han vill svara fort på, speciellt om det är ett akut ärende gällande städningen och städningens kvalitet.

- Därför har jag också regelbundna möten med rektorerna så att jag får veta vad som är på gång. Om skolan till exempel har en friluftsdag kan vi göra sånt som inte går att göra om skolan är full av barn, säger han.

Flexibilitet krävs

I Sibbo knusslas det inte med arbetsredskapen, vilket Timonen är glad för. Ett viktigt arbetsredskap är en elektriskt driven kombinationsmaskin som både tvättar och suger. Den kräver sin man eller kvinna att hantera så att det inte blir kvar vattenpölar i korridorerna.

- Överlag är det viktigt att man har rätt arbetsredskap för olika uppgifter och vet hur de används på rätt sätt. Vi har ju en del kemikalier som kan skada material om de används på fel ställen. De kan till och med vara hälsovådliga om de används fel.

Enligt Timonen är det viktiga för en städare att ha öga för vad som behöver rengöras och att smidigt kunna anpassa sig till ändringar i rutinerna.

- På morgonen vet man inte alltid vad som väntar under dagen och vad man ska koncentrera sig på. Tar ett moment längre tid än beräknat gäller det att jämna ut tidsåtgången på andra håll så att tidtabellen håller. Det innebär också att alla i teamet får planera sin egen tidtabell inom vissa givna ramar, säger Timonen. □

Tehtäväni on kehua Jeesusta

Helsingin piispa Teemu Laajasalo nimeää yhdeksi tärkeimmistä tehtävistään Jeesuksen kehumisen. ”Se kertoo kirkon olemassaolon oikeutuksesta.”

teksti Heidi Hänninen kuvat Valtteri Kantanen

Aivan Helsingin ytimessä, Bulevardin reunalla sijaitsee vuonna 1915 valmistunut kivirakennus. Sen ylimmästä kerroksesta avautuu näkymä paitsi ydinkeskustan kiireeseen myös sata vuotta vanhaan arkkitehtuuriin. Taustalla hämmöttävän Vanhan kirkon rauha yhdistettynä Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin arvokkuuteen saa olon tuntumaan hivenen taivaalliselta. Siksi on luonnollista, että samassa ympäristössä on Helsingin piispan **Teemu Laajasalon**, 43, työhuone.

Laajasalo tunnetaan paitsi kirkonmiehenä myös televisiojulkiksena; lauantai-iltojen poliittisen satiirin tekijänä, sanavalmiina esiintyjänä, jolle uskon yhdistäminen julkiseen rooliin on ollut iso osa elämää. Mutta kun piispalta itseltään kysyy, kuka Teemu Laajasalo on, hän huokaisee syvään.

- Vaikea kysymys. On mietittävä, millä tavalla ja missä järjestyksessä itsensä esittelee. Nämä kaksi asiaa määrittelevät enemmän kuin varsinaiset sanat.

Laajasalo aloittaakin perheestä ja päätty vasta sitten ammattiin: Kolmen lapsen isä, aviomies ja Helsingin hiippakunnan seitsemäs piispa. Takana lähes 21 vuotta seurakuntapappina Helsingissä.

Lisäksi Laajasalo on toiminut Agricola-liikkeen toiminnanjohtajana, Kallion seurakunnan kirkkoherrana ja hetken myös Helsingin seurakuntayhtymän johtajana.

Läsnäoloa ja kiinnostusta

Kristinuskosta tuli Laajasalon ammatti lukion opettajan ansiosta.

- Hän oli karismaattinen henkilö, jonka puhe upposi kasvaan nuoreen mieheen kuin veitsi voihin.

Pappiskysymys nousi mieleen lähes heti, kun opiskelupaikka teologisesta tiedekunnasta oli varmistunut.

- Aika pian halusin päästä kirkkoon töihin.

Laajasalo pitää itseään erityisesti nuorisopappina eikä myönnä ajautuneensa nuorisotyöhön ikuisen nuoruuden kaipuusta.

- Tulin valituksi sekä nuoriso-ohjaajan sijaiseksi että papiksi hyvin nuorena. Ikäero oli pieni, esimerkiksi isokset olivat vain

kaksi-kolme vuotta minua nuorempia, jolloin osasin heidän kielensä hyvin.

Piispanakin Laajasalo haluaa korostaa nuorisotyön merkitystä.

- Arvostan kaikkia, jotka ovat eri tavoin tekemisissä kasvatuksen kanssa. Toivoisin, että yhä paremmin ymmärrettäisiin, miten käännteentekevissä roolissa voivat olla ne, jotka omassa ammatissaan tapaavat nuoria - yhtä lailla opettajat kuin siistijät, keittäjät tai vahtimestarit.

Laajasalo muistuttaa, että kaiken nuorisotyön ydin on aidossa läsnäolossa ja kiinnostuksessa sekä nuorten arvostuksessa - toissijaista on se, mitä tehdään.

Olet tervetullut

Kaikessa seurakuntatyössään Laajasalo sanoo pyrkineensä siihen, että asioita tehdään yhdessä. Kallion kirkkoherran vaalissa 2012 Laajasalon vahvimpia teemoja olikin lupaus kirkon ovien avaamisesta kaikille.

- Valitettavan usein Suomessa kirkkojen ovet ovat lukossa. Kalliossa niiden avaaminen oli symbolinen viesti: olet tervetullut mukaan. Toisaalta se tarjosi ihmisille mahdollisuuden tulla maailman vaatimuksista irralliseen tilaan.

Kallion kirkkoherrana Laajasalo johti työtä alueella, joka on täynnä yhteisöllisyyskuplintoja.

- Jos ehdotetaan, että tehdään katukirppis tai laitetaan ruokaa yhdessä ja mummoille tuoleja kadulle, kuluu Kalliossa minuutti kolmekymmentä sekuntia ja ensimmäiset ovat jo hommissa.

Laajasalon tehtävänä oli liittää tähän kuplintaan myös kirkko, jonka koko dna rakentuu lähimmäisen rakkaudesta ja yhteisön palvelusta.

- Monet eivät ehkä olleet edes ajatelleet, että seurakunta olisi mitä luonnollisin kumppani yhteisöllisyyden rakentamisessa.

Yhteisöllisen kaupunkikulttuurin rinnalla Kalliossa näkyi kuitenkin myös vanha työläiskaupunginosan perinne, johon kuului paitsi ammatillisuutta myös iso määrä huono-osaisuutta eli yksinäisiä vanhuksia, pahoinvoivia aikuisia, asunottomia.

AIKAJANA

1974

Syntyi Helsingissä.

1997

Valmistui teologian maisteriksi ja vihittiin papiksi.

2001

Väitteli kasvatustieteen tohtoriksi.

2008

Aloitti Agricola-liikkeen toiminnanjohtajana.

2011

Mukaan WikiLeaks-televisiosarjaan.

*– Toivoisin, että
ymmärtämisen
halu lisääntyisi ja
väärinymmärtämisen
halu vähenisi.*

– On tärkeää, että sisällissotaa käsitellään myös ennaltaehkäisevässä mielessä.

Laajasalo uskoo kuitenkin, että yhteisvoimin Helsingissä on saatu paljon hyvää aikaan. On taisteltu lapsiperheköyhyyttä vastaan, annettu yksinhuoltaja-äideille omaa aikaa ja tarjottu perheneuvontaa.

- Lisäksi kaupungin kanssa haetaan ratkaisua leipäjonokysymykseen, eli miten kilometrien jonoja voisi saada inhimillisemmiksi ja järkevimmiksi.

Valtakunnansovittelijana

Tammikuun lopussa Teemu Laajasalo on toiminut Helsingin piispana kolme kuukautta.

Hänet valittiin tehtävään jo ensimmäisellä äänestyskierroksella. Mikä on tuoreen piispan missio?

Hän sanoo haluavansa ensin kuunnella ja vasta siten puhua. Tämän ohessa agendalla on kolme asiaa.

Ensimmäinen lienee itsestäänselvyys.

- Minun tehtävänäni on kehua Jeesusta. Tämä tehtävä on kirkon olemassaolon oikeutus, mutta se on tärkeä myös työni aitouden kannalta.

Toiseksi hän haluaa olla purkamassa hallitsevaa vastakkainasettelun ilmapiiriä.

- Meillä on hyvin polarisoitunut ja kärjistynyt tunnelma. Tahtoisin, että ymmärtämisen halu lisääntyisi ja väärinymmärtämisen halu vähenisi. Tällä hetkellä ilmassa on paljon pahantahtoista puhetta, mutta myös pahantahtoista ymmärtämistä, jossa halutaan ymmärtää toinen väärin. On hämmäntävää, että joidenkin tavoitteena on muotoilla asioita niin, että se oikeuttaa väärinymmärtämisen.

Laajasalo muistuttaa hyvääntahtoisuuden periaatteesta, jossa vastakkainenkin mielipide pyritään ymmärtämään mahdollisimman hyvin.

- Mikään yhteinen kanava ei avaudu, jos ensin puhutaan pahantahtoisesti ja sitten vielä ymmärretään tämä pahantahtoinen puhe pahantahtoisesti väärin. Tällöin syntyy ihan oma todellisuus.

Kolmanneksi hän haluaa kehittää kirkon työhyvinvointia. Hän muistuttaa, että hyvin harva tulee kirkkoon töihin rahan takia, vaan usein kutsumuksesta.

- Nyt nämä ihmiset antavat työhyvinvointikyselyissä huonoja arvosanoja. Tämä kertoo, että jokin on mennyt pieleen. Ensimmäiseksi on kyse hyvästä johtamisesta, sitten hyvistä työolosuhteista ja lopuksi oman työn omistajuuden oikeudesta, eli voiko jokainen kokea työssään vapautta ja itsemääräämisoikeutta, Laajasalo sanoo.

- Meillä on paljon työntekijöitä, jotka tekevät hyvää työtä mutta kokevat, että ovat jatkuvasti haastettuina tai heidän merkityksensä kyseenalaistetaan.

Sisällissodan trauma

Viime vuosi huipentui 100-vuotiaan Suomen itsenäisyyspäivän juhlintaan. Uusi vuosi alkaa samojen tapahtumien jatkumolla, kun tammikuun 27. päivänä tulee kuluneeksi sata vuotta sisällissodan alkamisesta. Sisällissodan traumasta on kärsitty koko Suomen itsenäisyyden ajan, vieläkö traumatyötä tarvitaan?

- On ilmeistä, että asiaa täytyy käsitellä vielä pitkään. Samalla on huomattava, että ajallisesti sota on hyvinkin lähellä ja neljä-viisikymppisten isovanhemmat ovat hyvinkin voineet olla osallisina. On tärkeää, että asiaa käsitellään paitsi totuuden näkökulmasta, myös pedagogisessa ja ennaltaehkäisevässä mielessä.

- Sisällissodasta pitää puhua, sillä vain puhumalla voimme ymmärtää, miten kauheaa sota on. Sisällissodasta pitää puhua myös siksi, että voisimme ymmärtää, miten vaarallista ymmärtämättömyys on.

Historiallisesti kirkko on leimautunut sisällissodassa valkoiseksi osapuoleksi.

- Toisaalta kirkko on eri vuosikymmeninä ollut aktiivinen myös toiseen suuntaan. Laman vuosikymmeninä kirkkoa on sanottu vaaleanpunaiseksi, nykyisin kysytään, onko kirkko vihertymässä.

- Tosiasiassa kirkossa on aina pitoisuuksia kaikista puolista - pappeja, luottamushenkilöitä ja kirkon aktiiveja on eri ryhmittymissä. Vaikka kirkon pitää olla kaiken puoluepolitiikan ulkopuolella, voivat yksittäiset henkilöt sitoutua. Kirkko on silti aina ihmisen puolella.

Olisiko nyt sitten anteeksiantamisen tai -pyytämisen hetki?

Laajasalo muistuttaa, että jo arkipiispa **John Vikströmin** aikana kirkko järjesti muistotilaisuuksia punaisten haudoilla.

- Varmasti tarvitaan anteeksipyyntöä ja anteeksiantamista, mutta meillä pitää olla konkreettinen asia, jota pyydetään anteeksi. 1990-luvulla kirkko oikaisi selkeitä vääryyksiä, ja jos esiin nousee jotain uutta, pitää asia miettiä uudestaan. Pelkkä kollektiivinen anteeksipyyntö ei kosketa ketään. □

2013

Nousi Kallion seurakunnan kirkkoherraksi.

2015

Vuoden pappi.

2017

Aloitti Helsingin seurakuntayhtymän johtajana.

2017

Valittiin Helsingin hiippakunnan seitsemänneksi piispaksi.

Motiivini

OLETKO AINA HALUNNUT OLLA PAPPI?

Noin 10 vuotta sitten mietin, onko paikkani kirkossa. Minulla oli näky siitä, mitä toivoin voivani tehdä ja samalla tunne, että se edellyttäisi lisää vapautta. Lyhyen pohtimisen jälkeen totesin, että haluan olla kirkossa.

KAIPAATKO TELEVISIOTYÖTÄ?

Kyllä, mutta voin ehkä hoitaa vieroitusoireita kirjoittamalla kavereilleni vitsejä. Voisin ehkä olla jossain toisenlaisessa telkkariohjelmassa, esimerkiksi keskustelu- tai matkaohjelmassa.

MIKÄ ON TYÖLAUKKUSI TARINA?

Se on vuonna 1957 kuolleen isoisäni työsalakku, jota haluan kantaa mukani. Hän oli sokea hieroja joka kantoi siinä luultavasti jotain linimenttejä.

Laki muuttui – vajaamielishoitajat eivät päässeet rekisteriin

Sosiaalihuollon ammattihenkilölaki muuttui vuoden 2018 alussa. Kuntoutuksen ohjaajat kuuluvat nyt laillistettuihin sosiaalihuollon ammattihenkilöihin, sen sijaan vajaamielishoitajia ei otettu rekisteriin.

teksti Ulla Puustinen

Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä tuli voimaan maaliskuun alussa 2016. Tuolloin sosiaalihuollon laillistettuihin ammattihenkilöihin otettiin sosiaalityöntekijät, sosionomit ja geronomit. Sosiaalityöntekijöillä on yliopistotutkinto ja sosionomeilla ja geronomeilla ammattikorkeakoulusta hankittu tutkinto.

Lisäksi Valvira myöntää oikeuden harjoittaa sosionomin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä niille, jotka ovat suorittaneet AMK-tutkintoa edeltäneen opistotasaisen tutkinnon. Niitä ovat sosiaalikasvattaja (lähikasvattaja), sosiaaliohjaaja, kehitysvammaisten ohjaaja (kehitysvamma-alan ohjaaja), sosiaalialan ohjaaja ja diakoni.

Nimikesuojattuihin sosiaalihuollon ammattihenkilöihin kuuluvat lain mukaan lähihoitajat, kodinhoitajat ja kehitysvammaisten hoitajat. Lähihoitaja on sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinto, ja kodinhoitajat ja kehitysvammaisten hoitajat vanhempaa perua olevia koulutussaisia tutkintoja.

Vajaamielishoitajia ei huolitettu

Ammattihenkilölaki ei kattanut kaikkia sosiaalialan tutkintoja, ja niinpä sitä alettiin jo viime vuonna uudistaa.

– Siitä puuttuivat muun muassa kuntoutuksen ohjaajat ja vajaamielishoitajat. Lausuntokierroksella viime syksynä JHL vaati kummannkin sisällyttämistä lain piiriin, kertoo ammattiasian toimitsija **Riitta Vehovaara**.

Eduskunta hyväksyi lakimuutoksen loppuvuodesta 2017. Vuoden alusta voimaan tulleen lain mukaan kuntoutuksen ohjaajat (AMK) ovat laillistettuja sosiaalihuollon ammattihenkilöitä.

Vajaamielishoitajia ei kuitenkaan otettu nimikesuojattuihin ammattihenkilöihin. Riitta Vehovaara ei tiedä miksi, sillä sosiaali- ja terveysministeriö ei perustellut päätöstään.

– Sosiaalihuollon koulutus ei ole samalla lailla selkeästi rakentunut kuin terveydenhuollon tutkinnot. Vajaamielishoitaja on

esimerkki vanhasta, jo 90-luvun alussa päättäneestä koulutuksesta, jonka paikkaa ei oikein tiedetä. Tämä voi olla yhtenä syynä, hän uumoilee.

Tilastokeskuksen mukaan vajaamielishoitajia on työelämässä edelleen noin 330. Moni heistä on JHL:n jäsen ja työskentelee kehitysvammaisten parissa.

– Vajaamielishoitajat ovat päteviä hoitamaan työtään, mutta ongelmia voi tulla, jos he haluavat vaihtaa työpaikkaa. Uusi työnantaja voi määritellä rekrytointikriteerit ja kelpoisuusvaatimukset ja edellyttää, että palkattavan henkilön on kuuluttava sosiaalihuollon ammattirekisteriin, huomauttaa Vehovaara.

Tutkinnon päivitys paikallaan

JHL aikoo esittää uudestaan vajaamielishoitajien ottamista rekisteriin. Se vaatii kuitenkin uutta lainmuutosta ja saattaa kestää.

Parin vuoden kuluttua toteutuvassa sote-uudistuksessa vajaamielishoitajien työnantaja saattaa vaihtua, eikä vanhalla koulutuksella voi olla varmuutta pysyvistä työpaikasta. Siksi Vehovaara suosittaa päivittämään tutkinnon ja opiskelemaan esimerkiksi lähihoitajaksi.

– Ota vanha tutkinto puheeksi kehityskeskustelussa työnantajan kanssa. Miettikää yhdessä, mikä koulutus pätevöittäisi ja parantaisi työelämävalmiuksia ja turvaisi jatkon alalla, hän neuvoo.

Toisen asteen opintoihin kuuluva henkilökohtaistaminen tarkoittaa, että henkilön aiempi koulutus ja työkokemus ja jopa harrastuneisuus luetaan hyväksi opinnoissa. Niinpä tutkinnon suorittaminen voi onnistua työn ohessa eikä se välttämättä vaadi opintojen aloittamista alusta.

Vajaamielishoitajien ohella paikkaansa hakevat nuorisosalaa Tampereen yliopiston opetusjaostossa opiskelleet. Tutkintanimike oli tuolloin sosionomi. □

Huomaa myös tämä!

Maaliskuun alussa 2016 terveydenhuollon ammattihenkilörekisterissä (Terhikki) olleet lähihoitajat merkittään automaattisesti ja maksutta myös sosiaalihuollon ammattirekisteriin, eli Suosikkiin.

Valvira passivoi vireillä olevat turhat hakemukset. Lisäksi se palauttaa 40 euron rekisteröintimaksun niille kaksoisrekisteröityneille, jotka on merkitty Terhikkiin 1.3.2016 tai sitä ennen ja jotka ehtivät jo rekisteröityä myös Suosikkiin. Muiden lähihoitajien osalta rekisteröintimaksua ei palauteta.

1.3.2016 jälkeen valmistuneet lähihoitajat rekisteröityvät erikseen molempiin rekistereihin (Terhikki ja Suosikki). Molemmista peritään maksuasetuksen mukainen maksu. Rekisteröityminen voi tapahtua myös oppilaitoksen kautta.

Sosiaalihuollon ammattihenkilöille varattua siirtymäaika sosiaalihuollon ammattihenkilörekisteriin hakeutumiseksi on jatkettu 30.6.2018 asti. Siirtymäaika koskee niitä sosiaalihuollon ammattihenkilöitä, joilla on ollut aiemman lainsäädännön perusteella sosiaalihuollon ammatinharjoittamisoikeus tai ammatinimikkeen käyttöoikeus.

Rekisteröityminen ei koske varhaiskasvatuksessa työskenteleviä lähihoitajia, joiden ammatinimike on useimmiten lastenhoitaja tai päivähoitaja.

LISÄTIETOA Riitta Vehovaara puh. 040 514 8873 ja valvira.fi/valvira/rekisterit/terveydenhuollon_ammattihenkilot/julkiterhikki

Alueelta

Yhdistysten ilmoituksia alueittain. Kokous- koulutus- ja tapahtumailmoitukset löytyvät myös jhl.fi/tapahtumakalenteri.

Etelä-Suomi

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymän JHL 145

Sääntöm. kevätkokous 21.2. klo 18.45
Ravintola Casseli Borupinraitti 4, 15140 Lahti.
Kokous alkaa klo 18.45. Asiat mm. tilinpäätös sekä lisätalousarvio. Ilmoittautuminen 13.2. mennessä iltapalan vuoksi mirja.honkanen@pshyky.fi, Tiina Miso, tiinami@hotmail.fi.

Itä-Suomi

Ylä- Savon Sote JHL 698

Teatterimatka Helsinkiin 5.-6.5.18 Mamma Mia-musikaali. Lähtöpaikka, -aika ja tarkempi aikataulu ilm. myöhemmin. Hintaa jäsenille 80 €, ei jäsen 170 €. Majoitus Hotelli Anna 1hh, 2 hh tai 4hh huoneissa. Hintaa sis. kuljetus, teatterilippu, hotelliainainen. Varattu 25 paikkaa. Paikat täytetään ilm. järjestyksessä. Huoneitoiveet ilmoittautumisen yhteydessä. Sit. ilm. 28.2 mennessä sutinenanne@gmail.com tai anu.roivainen@ylasavonsote.fi, puh. 0440 212 913. Retki maksetaan yhd. tiilille 15.4 mennessä Ylä-Savon Sote JHL 698 ry FI81 5157 8520 0155 64. Maksua ei tule suorittaa ennen ilmoittautumisaajan päättymistä! Tietoa retkestä myös omilla nettisivuillamme.

Pääkaupunkiseutu

Helsingin liikennealan eläkeläiset ry

Kokous 1.2. klo 16 HKL Vallilan varikon ravintola, Hämeentie 86, 00550 Helsinki.

Helsingin varhaiskasvatus JHL 081

Jäsenkokous 13. 2. Sörnäisten rantatie 7 b , 00530 Helsinki
Alhaalla on summeri. Kahvit tarjolla klo 16.30 alkaen, kokous klo 17-18. Ajankohtaiset asiat. Lisät. yhdistyksen puheenjohtaja Tarja Thaci p. +358453464622 tai tarja.thaci@jhl81.fi

Kunniajäsenet

Hannele Vepsä, yhd. 036, Turku
Eeva Uksjärvi, yhd. 078, Pori
Veikko Stolt, yhd. 237, Janakkala
Oivi Joffel, yhd. 517, Tampere
Väinö Wassholm, yhd. 693, Pyhäjärvi

Tiedoksi

Motiivin aikataulu vuodelle 2018

Nro	Aineisto	Ilmestyy
2	1.2.	21.2.
3	1.3.	21.3.
4	5.4.	25.4.
5	8.5.	30.5.
6	31.5.	20.6.
kesätauko		
7	9.8.	29.8.
8	6.9.	26.9.
9	4.10.	31.10.
10	8.11.	28.11.

Ammattiyhdistysten jalkapallon mestaruusturnaus

Järjestetään Lahdessa Mukkulan jalkapallohallissa 24. - 25.3.2018. Turnaus on järjestyksessään 33. ja se pelataan viime kesänä kuolleen Reijo Virtasen muistoturnauksena. Virtanen oli jo 70-luvulta lähtien turnauksen pääorganisaattori ja hän toimi myös vuosia Lahden Työväen Palloilijoiden puheenjohtajana. Turnausviikonlopulle uusia tuulia tuo sen yhteydessä pelattavat TUL Cupin finaalit. Viime vuonna TUL Cupin voitti Porin seudulla toimiva Toejoen Veikot. Ay-turnauksen puolustava mestari on virolainen Eesti Kalev/Kaitseliit.

Ilmoitusten jättäminen

Yhdistysilmoitukset jätetään osoitteessa www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma

Mikäli haluat kokousilmoituksen lehteen, täytä lomakkeen kohta 3, jossa ruksaat kohdan "Haluan tapahtuman myös Motiivi-lehteen".

Toimitus tekee päätöksen mitkä ilmoitukset tulevat lehteen.

KYSY IHMEESSÄ

Milloin luottamusmies tueksi?

VOIKO TYÖNTEKIJÄ pyytää luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun avukseen mihin tahansa esimiehen tai työnantajan edustajan kanssa käytävään keskusteluun, esimerkiksi palaute- tai kehityskeskusteluun?

VASTAUS:

Ennen kuin työntekijä irtisanoo työsopimuksen henkilökohtaisella perusteella tai purkaa sen, on työntekijälle työsuopimuslain 9 luvun 2 §:n mukaan varattava tilaisuus tulla kuulluksi työsuhteen päättämisen syistä. Tuossa kuulemisessa hänellä on oikeus avustajaan.

Työehtosopimuksissa luottamusmiesten tehtäviksi on määritelty muun ohessa työnantajan ja työntekijöiden erimielisyyksien selvittäminen. Tähän sisältyy osallistuminen erimielisyyksien selvittämistä koskeviin neuvotteluihin. Myös työpaikan menettelyohjeissa on voitu mainita mahdollisuudesta pyytää luottamusmies tai ts-valtuutettu näihin tilaisuuksiin.

Kaikkia esimiehen ja työntekijän välistä keskustelua ei kuitenkaan voida pitää kuulemistilaisuuksina tai erimielisyyksien selvittämisenä. Ne ovat normaalia työn johtamista eikä niihin ole tarvetta ottaa avustajia mukaan. Työnantaja voi siis rajata muiden osallistumista näihin tilaisuuksiin.

Kutsun saatuaan voi työnantajalta kysyä tilaisuuden luonnetta. Jos keskustelu muuttuukin palaverin kuluessa kuulemistilaisuudeksi, on asiasta syytä huomauttaa työnantajaa ja pyytää mahdollisuutta kutsua luottamusmies.

Työpaikalla, jossa yhteistyö työnantajan ja työntekijöiden välillä sujuu, ei tällaisiin tilanteisiin yleensä ajauduta.

Keijo Tarnanen, JHL:n lakimies

Kysy ihmeessä

Lähetä kysymyksesi Motiivi-lehdelle osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi. Välitämme sen eteenpäin aihepiirin asiantuntijalle ja kerromme ratkaisut tällä palstalla.

HALOO

Vahva myös yksityisaloilla

YHÄ SUUREMPI osa JHL:n jäsenistä työskentelee yksityisillä sopimusaloilla. Yksi kasvava sopimusala on yksityinen sosiaalipalveluala, jolla työskentelee jo noin 7 500 JHL:n jäsentä. Sote-alan toimintojen yksityistäminen ja kuntien palveluiden ulkoistaminen lisäävät jäsenmäärää. JHL:n jäsenet työskentelevät laajasti sopimusalan kaikissa ammattiryhmissä avustavista tehtävistä aina johtotehtäviin. Suurin osa alan töistä on hoiva- ja hoitotehtäviä. Tyypillisiä ammattinimikkeitä ovat lähihoitaja, lastenhoitaja, hoiva-avustaja ja ohjaaja. Liiton jäsenet tuottavat muun muassa vanhuspalveluita, kehitysvammaisten palveluita, lasten ja nuorten palveluita sekä päihde- ja mielenterveyspalveluita.

KUKA NEUVOTTELEE?

Yksityisellä sosiaalipalvelualalla sovelletaan yleis-sitovaa työehtosopimusta. Nykyinen sopimus on voimassa tammikuun loppuun ja uutta neuvotellaan parhaillaan. Neuvottelupöydissä istuu työntekijöitä edustavat JHL, Talentia, Jyty-Pardia-Suomen Terveystenhoitajaliitto sekä Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö. Työnantajaliitto on Hyvinvointialan liitto, jonka 1 500 jäsen yhteisöä työllistää 70 000 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaista.

JHL:N TAVOITTEITA?

JHL haluaa kehittää yksityisen sosiaalipalvelualan edunvalvontaa. Liiton luottamusmiesorganisaatiota terävöitetään. Työtä tehdään alueluottamusjärjestelmien kehittämiseksi erityisesti isojen konsernien kanssa. JHL haluaa luottamusmiehet ja muut henkilöstön edustajat lähelle jäsentä, sinne, missä päätöksiä tehdään työpaikkojen asioista. Alueluottamusmiessopimukset toimivat hyvin JHL:n vahvan alueluottamustoimiston vuoksi.

MILLAISIA HAASTEITA?

Yksityisellä sosiaalipalvelualalla on sekä isoja valtakunnallisia että pieniä paikallisia työnantajia. Työpaikat ja toimipisteet ovat tyypillisesti pieniä, ja ne ovat hajallaan ympäri Suomea. Se lisää haastetta edunvalvontaan ja jäsenten tavoittamiseen. JHL:n kattava alueluottamustoimisto tavoittaa jäsenet kuitenkin hyvin lähipalvelulla, ja henkilöstön edustajilla on tuki lähellä myös maantieteellisesti.

MITEN MUKAAN?

Liitto tarjoaa alueillaan matalan kynnyksen tilaisuuksia, joihin voi ottaa jäsenyyttään pohtivan työkaverinkin mukaan. Myös valtakunnallisia teemailtoja järjestetään, ja niihin voi osallistua kätevästi omalta alueeltaan. Laaja ammatillinen täydennyskoulutus on saanut hyvää palautetta jäsenistöltä. Jäsenistö toivoo vuorovaikutteista edunvalvontaa, ja tähän on vastattu tarjoamalla keskustelualustoja.

Mari Keturi

Neuvottelupäällikkö
Yksityisten sopimusalojen ja työelämän
laadun toimialue

JHL on vahva edunvalvoja yksityisellä sosiaalipalvelualalla. Sopimusala on JHL:lle strategisesti tärkeä, ja siihen satsataan voimakkaasti tänä vuonna. Sopimusalan työehdoissa on kehitettävää ja töitä tehdään jatkuvasti, jotta työehtosopimuksen ehdot saataisiin houkuttelevammiksi ja ala veto-voimaisemmaksi. Osaavista työntekijöistä kilpaillaan eikä yksityisellä sosiaalipalvelualalla ole varaa hävitä kilpailua.

LUE ASIASTA LISÄÄ

jhl.fi, hakusana
yksityinen sosiaalipalveluala

JHL JULKISTEN JA HYVINVOINTIALOJEN
TYÖTTÖMYYSKASSA

Ajankohtaista vuoden vaihteessa

Ansiopäiväraha muodostuu perusosasta, ansio-osasta ja mahdollisesta lapsikorotuksesta. Perusosa on Kelan maksaman peruspäivärahan suuruinen, ansio-osa lasketaan hakijan työttömyyttä edeltäneistä ansioista. Perusosa vahvistetaan vuosittain kansaneläkeindeksin mukaisesti, eikä siihen alkaneena vuonna tullut muutosta eli se on 32,40 euroa päivässä.

Ansio-osa on 45 prosenttia päivärahan perusteena olevan päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Jos kuitenkin päivärahan perusteena oleva kuukausipalkka ylittää 3078,00 euroa (= 95 x perusosa 32,40 euroa), ansio-osa on tämän rajan ylittävältä osalta 20 prosenttia päiväpalkasta. Korotetun ansio-osan vastaavat prosenttiluvut ovat 55 ja 25.

Myös lapsikorotukset säilyivät ennallaan. Ansiopäivärahaan sisältyvät lapsikorotukset ovat yhdestä lapsesta 5,23 euroa, kahdesta lapsesta 7,68 euroa ja kolmesta tai useammasta 9,90 euroa päivässä.

Liikkuvuusavustukseen lapsikorotus ja korotusosa

Liikkuvuusavustuksen määrä on peruspäivärahan suuruinen. Liikkuvuusavustukseen aletaan maksaa myös lapsikorotusta, mikäli oikeus siihen on alkanut 1.1.2018 tai sen jälkeen. Lisäksi liikkuvuusavustus maksetaan korotettuna, kun aloitettu työ tai koulutus sijaitsee yli 200 km kotipaikasta, tai jos muuttaa työn tai koulutuksen takia yli 200 km päästä. Korotusosa on 4,74 euroa päivässä.

Muutosverokortti kassalle

Työttömyyskassa saa helmikuun alusta voimaan tulevat verotiedot suoraan verottajalta niiden henkilöiden osalta, jotka ovat työttömyyskassan jäseniä tai liittyneet 10.1.18 mennessä. Näitä vero-

tietoja käytettäessä ennakonpidätys suoritetaan Verohallituksen päätöksen mukaisesti vähintään 25 prosentin suuruisena.

Työttömyyskassaan voi halutessaan toimittaa etuutta varten lasketun muutosverokortin. Sen saa kätevimmin verottajan sähköisen palvelun kautta sivuilta www.vero.fi/verokortti tai soittamalla verottajan puhelinpalveluun 029 497 000.

Muutosverokortti tulee itse toimittaa työttömyyskassalle tai tilata se toimitettavaksi osoitteeseen JHL työttömyyskassa, PL 100, 00531 Helsinki. Muutosverokortti astuu voimaan siinä vaiheessa, kun se on tallennettu hakijan tietoihin työttömyyskassassa.

Kassan käytössä olevia ennakonpidätystietoja voi käydä katsomassa eWertti Nettikassasta omista tiedoistaan.

Lakimuutokset

Työttömyysturvalakiin tuli vuoden alusta muutoksia. Omavastuu-aika lyheni seitsemästä päivästä viiteen, mutta samalla alettiin seurata työnhakijan aktiivisuutta. Päivärahan taso laskee, ellei työnhakija seurantajakson aikana työllisty tai osoita muutoin aktiivisuutta työnhaussa.

Työttömänä aloitetun yritystoiminnan pää- tai sivutoimisuutta ei jatkossa selvitetä neljän ensimmäisen kuukauden aikana. Tältä ajalta maksetaan soviteltua päivärahaa ja yritystoiminnan tulo huomioidaan päivärahan määrässä. Neljän kuukauden kuluttua yritystoiminnan aloittamisesta TE-toimisto tutkii, onko se pää- vai sivutoimista. Säännöstä sovelletaan, kun toiminta on alkanut 1.1.2018 tai sen jälkeen.

Lue lisää aktiivimallista, liikkuvuusavustuksesta sekä yritystoimintaan tulleista lakimuutoksista työttömyyskassan nettisivuilta www.jhl.fi/tyottomyyskassa.

eEmeli Puhelinkassa
päivystää kellon ympäri numerossa:
010 190 300
ja henkilökohtaisesti maanantai-perjantai klo 9-14.

eEmeli Puhelinkassa

eEmelissä voit tehdä kokonaan työttömän jatkohakemuksen, saat ohjeita sekä voit tiedustella maksupäivää ja käsittelytilannetta.

(Hinta kiinteästä verkosta soittaessa paikallisverkkomaksu ja matkapuhelinverkosta soittaessa oman operaattorin hinnoittelun mukaan.)

eWertti Nettikassa
on sähköinen asiointipalvelu, jonka kautta voit lähettää hakemukset ja ilmoitukset työttömyyskassaan itsellesi parhaiten sopivana ajankohtana.

eWertti Nettikassa

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa
Postiosoite:
PL 100, 00531 Helsinki
Faksi: 010 7703 3235
Sähköposti: tkassa@jhl.fi

www.jhl.fi/tyottomyyskassa

MINÄ

Ammattina ilon tuoja

Kun aiempi metallimiehen työ alkoi maistua puulta, kouluttautui Mikko Tanskanen liikuntapaikkojen hoitajaksi. Parasta ammatissa on ulkona työskentely ja liikkuvien ihmisten ilo. Se on tarttuvaa laatua!

teksti Ulla Puustinen kuva Harri Mäenpää

300

hiihto-
kilometriä
talven
tavoitteena

8

työkaveria

- Työlläni on
merkitystä, sillä se saa
ihmiset liikkumaan.

0

työtapa-
turmaa

18

tatuointia

10

kilometrin
työmatka

-25

ulkotyön
pakkasraja

MIKKO TANSKANEN
syntynyt 1980

KOTIPAikka
Kontiolahti

TYÖNANTAJA
Joensuun kaupungin
liikuntapalvelut

PERHE
avopuoliso ja poika

HARRASTUKSET
intohimona jääkiekko,
lisäksi pallopelit,
hiihto ja uinti

JHL:N JÄSEN
vuodesta 2015

kello

5

herätys
aamu-
vuoroon

45

turva-
kengän
koko

PARASTA AIKAA YHDESSÄ

Piristä talven pimeitä iltoja lomalla Naantalin tai Ruissalon Kylpylässä. Rentoudu lämpimissä altaissa ja herää virkeänä upeissa merimaisemissa.

ENNAKKOETU HIIHTOLOMALLE

Naantalin Kylpylään:

2 vrk alk. **125€**/hlö/2hh (norm. alk. 156,-)

Ruissalon Kylpylään:

2 vrk alk. **93€**/hlö/2hh (norm. alk. 116,-)

Hinnat sisältävät majoituksen, aamiaisen sekä kylpylän ja kuntosalin käytön. Lasten lisävuoteet 15,-/vrk/lapsi (4-16 v.). Tarjoukset ovat voimassa 18.2.-11.3.2018.

Varaa viimeistään 7 vrk ennen tuloa kampanjatunnuksella **MOTIIVI** osoitteessa **naantalisp.fi** tai **ruissalospa.fi**.

Varaus maksetaan varausvaiheessa eikä siihen ole muutos- tai peruutus-oikeutta. Tarjoushintoja huoneita on rajoitettu määrä.

Lisätiedot: naantalisp.fi, ruissalospa.fi tai p. 02 44 55 100

NAANTALI SPA HOTEL

RUISSALON KYLPYLÄ

Naantalin Kylpylä: Matkailijantie 2, Naantali • Ruissalon Kylpylä: Ruissalon Puistotie 640, Turku

KAIKKI IRTI JÄSENYDESTÄ

JHL MUKANA MESSUILLA!

Ammattialat

JHL:n ammattialatoiminta uudistuu vuoden 2018 aikana.

Ammattialatoiminnassa verkostoidutaan, saadaan ja annetaan vertaistukea ja tietoa sekä vahvistetaan ammatillista työotetta.

Seuraamalla näitä tunnuksia löydät omaan ammattialaasi liittyvän tiedon ja toiminnan.

Ravitsemis- ja puhtausalan ammattilaiset

Kasvatuksen ja ohjauksen ammattilaiset

Tekniikan ja liikenteen ammattilaiset

Turvallisuusalan ammattilaiset

Tietotyön ja hallinnon ammattilaiset

Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset

2018

- 13.02. Kehittyvä vanhustyö, *Helsinki*
- 14.-16.3. Gastro, *Helsinki*
- 14.-17.5. Taitaja, *Tampere*
- 5.-8.9. Kokonaisturvallisuus, *Lahti*
- 12.-13.9. Kuntamarkkinat, *Helsinki*
- 12.10. Varhaiskasvatus, *Helsinki*
- 15.11. Ateria2018, *Helsinki*
- 20.-21.11. Mielenterveysmessut, *Helsinki*

Lisäksi olemme mukana Kehittyvä vanhustyö- ja Varhaiskasvatus -tapahtumissa ympäri Suomen.

jhl.fi/tapahtumakalenteri/

www.jhl.fi/tyoelama/ammattialat/

Vasemmiston ehdokkaat tentissä

Presidentinvaalien ensimmäinen kierros käydään tulevana sunnuntaina 28.1. Motiivi tapasi Sosialidemokraattien Tuula Haataisen ja Vasemmistoliiton Merja Kyllösen.

teksti Heidi Hänninen kuvat Sami Heiskanen

1. Ennen politiikan uraa olette tehneet myös muunlaisia töitä. Minkälaisia muistoja teillä on tästä ajasta?

Haatainen: Kun tulin 1980-luvulla nuorena sairaanhoitajana Helsinkiin, oli sairaalamaailma hyvin hierarkkista. Esimerkiksi ruokalassa vastaavat lääkärit söivät eri paikoissa kuin hoitajat ja osaa lääkäreistä piti teititellä.

Myöhemmin olin Kelassa määräaikaisena tutkimusapulaisena. Kun aloin odottaa ensimmäistä lastani, ei määräaikaista työsuhdettani jatkutukaan.

Kyllönen: Olen työskennellyt varsin naisvaltaisilla aloilla sairaala- ja apteekkimaailmassa sekä kaupassa. Kouluaikoina olin töissä myös keskuspesulassa, puutarhalla ja museonvalvojana.

Työelämä opetti sosiaalisuutta ja kykyä tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Ehkä se on antanut myös rohkeutta ja vahvuutta katsoa asioita laajemmin.

2. Mihin työelämän ongelmiin tulisi puuttua heti?

Haatainen: Jos nuorten halutaan hankkivan lapsia, pitää kaksi perusasiaa saada kuntoon: pysyviä ja kunnollisia työsuhteita sekä asunto.

Myös nollatuntisopimuksiin tulee reagoida. Lisäksi minua huolestuttaa se asenneilmasto, jossa työttömiä syyllistetään työttömyydestä. Aktiivimalli on tästä todella vaarallinen esimerkki.

Kyllönen: Työsuojelu tulisi ottaa paremmin huomioon. Työturvallisuus on hyvin laaja käsite, eikä sitä nähdä riittävän usein merkitykselliseksi asiaksi. Myös työn arvostusta tulee nostaa siten, että ihmiset kokevat olevansa arvostettuja omassa työssään. Lisäksi palkkatasa-arvosta puhutaan edelleen liian vähän.

3. Mikä on ammattiliittojen rooli nyky-yhteiskunnassa?

Haatainen: Ammattiyhdistysliikkeellä on tärkeä taloudellista vapautta ja vakaata kehitystä vahvistava rooli. Ammattiyhdistysliike on olennaisesti mukana edistämässä kestävästä kehitystä, sosiaalista hyvinvointia ja oikeudenmukaisuutta.

Olen vahva sopimusyhteiskunnan kannattaja ja minusta ammattiyhdistysliikkeen toimintaedellytykset tulee taata jatkossakin.

Kyllönen: Ammattiliitot voisivat olla vieläkin vahvempia yhteiskunnallisen vuoropuhelun rakentajia myös eurooppalaisen yhteistyön avulla. Kun digitalisaatio ja robotisaatio haastavat meidät, on tärkeää, että ammattiliitot tekevät avauksia sekä kansalliseen että kansainväliseen lainsäädäntöön.

4. Minkälainen sillanrakentaja presidentti voisi olla työmarkkina-osapuolten välillä?

Haatainen: Presidentin tulee vahvistaa ja voimistaa luottamusta. Presidenttinä korostaisin, että työelämän oikeudet ovat myös ihmisoikeuksia ja että kansainvälisiä sopimuksia, kuten ILO:n sopimusta, pitää noudattaa.

Kyllönen: Työmarkkinoilta puuttuu selkeästi sellainen dialogi, joka rakentaa osapuolten välille luottamusta. Presidentti on tärkeä arvojohtaja, joka pystyisi tässäkin asiassa avaamaan ja rakentamaan keskustelua.

5. Miten huolissanne olette Itämeren turvallisuustilanteesta?

Haatainen: Itämeren tilanteesta pitää kantaa huolta. Liittoutumattomana maana Suomella on mahdollisuus vahvistaa keskusteluyhteyden rakentamista diplomatian keinoin.

Kyllönen: En ole Itämeren turvallisuustilanteesta

TUULA HAATAINEN

syntynyt 1960

KOULUTUS

VTM, 1994, sairaanhoitaja 1981

URA

- Kansanedustaja, 1996–2007 ja 2015–
- Sosiaali- ja terveysvaliokunnan pj. 2015–
- Suomen Kuntaliitto, varatoimitusjohtaja 2012–2015
- Helsingin kaupungin sivistys- ja henkilöstötoimen apulaiskaupunginjohtaja 2007–2012
- Sosiaali- ja terveysministeri 2005–2007
- Opetusministeri 2003–2005

PERHE

Naimisissa, kaksi lasta

MERJA KYLLÖNEN,
syntynyt 1977

URA

- Euroopan parlamentin jäsen 2014–
- Liikenneministeri 2011–2014
- Kansanedustaja 2007–2014
- Suomussalmen kunnanvaltuutettu 2000–

PERHE

Puoliso ja kolme koiraa

– *Ammattiliitot voisivat olla vieläkin vahvempia yhteiskunnallisen vuoropuhelun rakentajia.*

huolissani. Suurin ongelma on vuoropuhelun puute, mikä kuvastaa sekä kansallisessa että kansainvälisessä politiikassa jäänyttä tilannetta suhteessa Venäjään.

Suomelle isoin kysymys on, mihin me asemoidumme: pystymmekö olemaan liittoutumaton maa, joka ei kumarra kumpaankaan suuntaan vaan hakee dialogia. Väistämättä 1300 kilometriä rajalinjaa on merkittävä tekijä, minkä vuoksi meidän ei tule vaieta vaan rakentaa siltoja.

6. Miten näette Euroopan haastavan nykytilanteen ja tulevaisuuden?

Haatainen: Toivon, että seuraavat vuodet ovat EU:n kehittämisen aikaa. EU:n puolustusyhteistyö on tiivistynyt nopeasti, ja lisäksi on käyty keskustelua EMU:n ja muun talouspolitiikan rakenteiden tiivistämisestä. Yhtenä kriittisenä kysymyksenä on, pystyykö EU rakentamaan uskottavaa turva- paikka- ja pakolaispolitiikkaa tulevina vuosina. EU:lla on paitsi velvollisuus myös tarve ottaa aktiivinen rooli lähialueidensa konfliktien ratkaisemisessa. Koordinoisin myös kehitysyhteistyötä tiivimmin EU:n tasolla.

Kyllönen: EU:n tilanne on tulevaisuudessa vielä nykyistäkin turbulenttisempi: miten esimerkiksi Brexitiin liittyvät kysymykset saadaan ratkaistua tai miten puolustusunionia rakennetaan.

Suomessa isoin asia on presidentin rooli ja oikeudet EU-keskustelussa.

Kaikkein isoin kysymys on kuitenkin, miten EU-jäsenmaiden sisäiseen eriarvoistumiseen puututaan. Tähän päälle tulevat vielä ilmasto- kysymykset sekä pakolaispolitiikka.

7. Mikä on Suomen rooli tulevaisuuden EU:ssa?

Haatainen: EU:n on otettava johtajuus maailmanpolitiikan toimijana ja edistettävä kestävien yhteiskuntien rakentamista, rauhan välittämistä sekä kansainvälisten sopimusten puolesta puhumista. Tarvitaan vastavoima kansallismielisten valtiopäämiesten keskinäiselle uhittelemiselle. Suomen on otettava aktiivinen rooli EU:ssa näiden asioiden puolesta. Kutsun tätä feministiseksi ulkopolitiikaksi.

Kyllönen: Suomen pitäisi näyttää esimerkillään, että voimme vakauttaa Eurooppaa laittamalla perusasiat kuntoon omassa maassa. Ensimmäiseksi meidän on lopetettava koulutusleikkaukset ja pidettävä huoli, että kaikki pysyvät mukana.

Tällä hetkellä EU-tasolla on poltettu siltoja paitsi EU:n ja Venäjän välillä, myös EU:n sisällä. Suomella on YK- ja ETYJ-historiansa ansiosta vahva mahdollisuus edistää näiden siltojen uudelleenrakennusta.

8. Kuka aiemmista presidenteistä on ihanteenne?

Haatainen: Tarja Halonen rikkoi rajoja ja toimi sen puolesta, että naisten aseman parantaminen nousi Suomen ulkopolitiikan agendalle.

Mauno Koiviston presidentinvaalikampanja oli ensimmäisiä poliittisia kampanjoita, joissa olin mukana. Hän edusti parlamentarismia ja muutosta Suomen linjassa. Vain harvat valtionpäämiehet ovat olleet valmiita karsimaan omaa valtaansa. Koivisto teki sen, jotta Suomen demokratia vahvistuisi.

Kyllönen: Martti Ahtisaari ja Tarja Halonen. Molemmat ovat edustaneet rauhan rakentamisen ja sovittelun linjaa.

9. a) Mitä haluaisitte sanoa Donald Trumpille?

Haatainen: Oli edesvastuutonta leikata seksuaaliterveyttä edistävilta kansalaisjärjestöiltä tuet.

Kyllönen: Rauhoitu ja kuuntele ympärilläsi olevia ihmisiä, jotka varoittavat sinua tekemästä hölmöyksiä. Ymmärrä, että pienilläkin liikkeillä voi aikaansaada paljon pahaa.

b) Entä Vladimir Putinille?

Haatainen: Toivoisin että Putin aloittaisi Venäjällä Minskin sopimuksen toimeenpanon sekä neuvottelut Krimin asemasta. Venäjän ja lännen välisiä jännitteitä olisi järkevää alkaa liennyttämään.

Kyllönen: Kuuntele vahvemmin kansaasi, heidän arkisia huoliaan ja hätää. Älä eriarvoista. Katso eteenpäin tulevaisuuteen, lähde rakentamaan.

10. Mitkä kolme arvoa ohjaavat toimintaanne?

Haatainen: Oikeudenmukaisuus. Ilman oikeudenmukaisuutta maailma on ja pysyy epätäydellisenä.

Tasa-arvo. Martti Ahtisaari on todennut viisaasti, että kaikki maailman konfliktit perustuvat siihen, että joku kokee epätasa-arvoa.

Toivo. Ilman toivoa ei olisi ihmisiä, jotka halusivat muuttaa maailmaa paremmaksi.

Kyllönen: Ihmisyys, rauha ja solidaarisuus. Viisas ihminen jakaa omasta hyvinvoinnistaan myös muille.

11. Minkälaisen presidentin Suomi teistä saisi?

Haatainen: Aikaansaavan ja vastuuntuntoisen arvojohtajan.

Kyllönen: Asioihin perehtyvän, rauhaa rakentavan, suorapuheisen ja suoraselkäisen presidentin, joka uskaltaa mennä tilanteisiin hakemaan ratkaisuja.

12. Mikä muuttuisi nykyisestä, jos teistä tulisi presidentti?

Haatainen: Haluan nostaa kolme asiaa ylitse muiden. Suomalaisen yhteiskunnan eriarvoistumiskehitys pitää katkaista. Ilmaston lämpeneminen on saatava pysähtymään. Naisten ja tyttöjen oikeudet sekä meillä että maailmalla pitää turvata.

Kyllönen: Arvokysymyksiin, kuten eriarvoistumiseen, otettaisiin tiukemmin kantaa. Liittoutumattomuus nostettaisiin vahvemmin esiin valtioneuvoston ja eduskunnan kanssa, ja keskittyisimme enemmän rauhanvarusteluun yhteistyössä muiden poliittisten toimijoiden kanssa. □

Muut ehdokkaat

Pekka Haavisto, syntynyt 1958, vihr.
• Ylioppilas 1976, valtiotieteiden opintoja
• Euroopan rauhaninstituutin puheenjohtaja 2016–
• Kansanedustaja 1987–1995 ja 2007–

Laura Huhtasaari, syntynyt 1979, ps.
• Opettaja, kasvatustieteiden maisteri 2004
• Perussuomalaisten ensimmäinen varapuheenjohtaja 2017–
• Kansanedustaja 2015–

Sauli Niinistö, syntynyt 1948, valitsijayhdistyksen ehdokas
• Suomen tasavallan 12. presidentti
• Oikeustieteiden kandidaatti 1974, varatuomari 1977
• Eduskunnan puhemies 2007–2011
• Kansanedustaja 1987–2003 ja 2007–2011

Näin presidentti valitaan

Nykyisen lainsäädännön mukaan presidentinvaali järjestetään vaalivuoden tammikuun neljäntenä sunnuntaina, eli ensimmäinen kierros käydään tänä vuonna sunnuntaina 28. tammikuuta.

Jos yksikään ehdokkaista ei saa ensimmäisellä kierroksella yli puolta annetuista äänistä, järjestetään toinen vaalikierros kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan kesken. Toinen vaalipäivä on tasan kahden viikon kuluttua ensimmäisestä eli tänä vuonna sunnuntaina 11. helmikuuta. Toisen kierroksen ennakoäänestys alkaa 31.1. ja päättyy 6.2. Vaaleissa valitun presidentin toimikausi on kuusi vuotta. Se alkaa 1.3.2018 ja päättyy 2024.

Perustuslain mukaan tasavallan presidentin valitsee Suomen kansa välittömällä eli suoralla vaalilla. Presidentin tulee olla syntyperäinen Suomen kansalainen. Sama henkilö voidaan valita presidentiksi enintään kahdeksi peräkkäiseksi toimikaudeksi.

Presidenttiehdokkaita voivat asettaa ne puoluekisterissä olevat puolueet, joiden ehdokaslistoilta on valittu presidentinvaalia edeltävissä eduskuntavaaleissa vähintään yksi kansanedustaja sekä vähintään 20 000 äänioikeutetun perustamat valitsijayhdistykset. Kukin puolue ja valitsijayhdistys saa asettaa vain yhden ehdokkaan, mutta puolueilla ja valitsijayhdistyksillä voi olla yhteinen ehdokas.

Presidentinvaalissa voi äänestää jokainen Suomen kansalainen, joka viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä täyttää 18 vuotta.

Ennakoäännten laskenta aloitetaan vaaliipiirilautakunnissa vaalipäivänä aikaisintaan kello 15. Vaaliipiirilautakunnat pyrkivät saamaan ennakoäännten laskennan valmiiksi kello 20 mennessä. Varsinaisen vaalipäivän äännten alustava laskenta alkaa heti, kun vaalihuoneistot ovat sulkeneet ovensa kello 20. Tarkastuslaskenta tehdään vaalipäivän jälkeisenä maanantaina. Ensimmäisen kierroksen tulos vahvistetaan tiistaina, minkä jälkeen oikeusministeriö toteaa, tarvitaanko toista kierrosta. Toisen vaalikierroksen tulos vahvistetaan keskiviikkona.

Presidentin tehtävistä

Presidentin tehtävät ja toimivalta on määritelty perustuslaissa. Lisäksi presidentti hoitaa hänelle muussa laissa erikseen säädettyjä tehtäviä. Tärkeimmät presidentin tehtävät liittyvät ulkopoliittikkaan, jota hän johtaa yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Lisäksi hänelle kuuluu muun muassa lakien vahvistaminen, valtioneuvoston jäsenten nimittäminen ja vapauttaminen tehtävistään, tietyt virkanimitykset sekä armahdusoikeus. Tasavallan presidentti toimii myös Suomen puolustusvoimien ylipäällikkönä.

Presidentti on koko ajan käytettävissä presidentin tehtävien hoitoa varten, eikä hänellä ole siten työ- tai virka-aikaa eikä varsinaista vuosilomaa. Jos presidentti on estynyt hoitamaan tehtäviään, toimii presidenttinä pääministeri tai tämän sijainen.

LUE VERKOSTA LISÄKSI missä vasemmiston presidenttiehdokkaat kokevat olevansa hyviä ja mitä mieltä he ovat presidentin valtaoikeuksista. motivilehti.fi

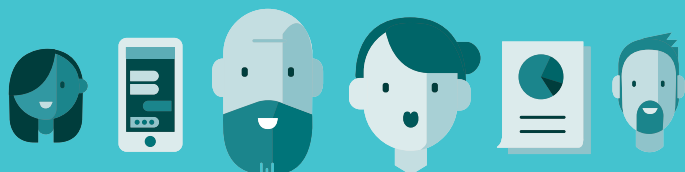
Nils Torvalds, syntynyt 1945, rkp
• Ylioppilas
• Europarlamentaarikko 2012–,
ALDE-ryhmän (liberaalidemokraatit)
varapuheenjohtaja 2017–
• RKP:n varapuheenjohtaja 2008–2011

• Eläkkeellä Yleisradiosta
Matti Vanhanen, syntynyt 1955, kesk.
• Valtiotieteiden maisteri 1989
• Kansanedustaja 1991–2010 ja 2015–
• Pääministeri ja Suomen Keskustan
puheenjohtaja 2003–2010

Paavo Väyrynen, syntynyt 1946,
valitsijayhdistyksen ehdokas
• Valtiotieteen tohtori 1988
• Europarlamentaarikko 1995–2007, 2014–
• Kansalaispuolueen puheenjohtaja 2016–2017
• Kansanedustaja 1970–2003 ja 2007–2011

Koulutusta julkisen alan eläketurvasta ay- ja työsuojelutoimijoille

Tule päivittämään tietosi julkisen alan eläketurvasta ja sen rahoituksen perustiedoista. Esittelemme myös Kevan muutoksen tuen palveluja sote- ja maakuntauudistuksessa.

Ilmoittautuminen ja tarkemmat tiedot
www.keva.fi

Koulutuspäivät kuuluvat KT Kuntatyönantajien ja Valtion työmarkkinalaitoksen hyväksymiin ns. koulutussopimuksen mukaisiin ammattiyhdistyskoulutuksiin.

AY-ELÄKEPÄIVÄ – perustietoa

6.2. Oulu
20.3. Helsinki
9.10. Kuopio

AY-ELÄKEILTAPÄIVÄ – ajankohtaiskatsaus

13.3. Tampere
10.4. Rovaniemi
17.4. Lahti
24.4. Turku
28.8. Helsinki
4.9. Mikkeli
25.9. Kajaani
30.10. Pori
6.11. Tampere

JULKISEN ALAN TYÖELÄKEOSAAJA
PENSIONSPROFFS FÖR DEN OFFENTLIGA SEKTORN

MOTIIVI 2:3

Saako raskauden vuoksi syrjiä?

Kati Piipponen, lakimies
Edunvalvontalinja, oikeudelliset asiat
kati.piipponen@jhl.fi

Raskauteen ja perhevapaaseen liittyvät yhteydenotot ovat yleisiä. Valitettavan usein tieto työntekijän raskaudesta tai perhevapaasta vaikuttaa negatiivisesti uraan ja työsuhteen ehtoihin.

TYÖSOPIMUSLAIN MUKAAN työnantajan on kohdeltava työntekijöitä tasapuolisesti, ellei poikkeaminen ole työntekijöiden tehtävä ja asema huomioon ottaen perusteltua. Tasa-puolinen kohtelu edellyttää, ettei työntekijöitä saa asettaa keskenään eriarvoiseen asemaan millään syyllä, joka ei liity työsuorituksiin. Erilainen kohtelu työelämässä on oikeutettu, jos se perustuu työtehtäviä koskeviin, todellisiin vaatimuksiin. Syrjintää ei ole tavoitteeseen nähden oikeassa suhteessa oleva erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on edistää tosiasiallista yhdenvertaisuutta.

Syrjintä raskauden ja perhevapaan perusteella on kielletty tasa-arvolaissa. Tasa-arvolain ohella yhdenvertaisuuslaki sisältää syrjintäkiellon. Raskaana ja perhevapaalla olevaa työntekijää suojataan työsuopimuslaissa monella tavalla. EUT on soveltanut tasa-arvodirektiiviä (96/207/ETY) raskaana olevan työntekijän irtisanomissuojan yhteydessä.

Työsopimuslain mukaan työnantaja ei saa raskauden tai perhevapaan vuoksi irtisanoa työntekijää tai rajoittaa hänen työsuhteensa kestoa tai jatkumista. Määräaikaista työsuhdetta ei voi rajoittaa kestämään vain äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan alkuun eikä sitä voi jättää raskauden tai perhevapaan takia uusimatta, jos työ jatkuu tämän jälkeenkin.

PERHEVAPAAN JÄLKEEN työntekijällä on oikeus palata ensisijaisesti aikaisempaan työhönsä. Jos tämä ei ole mahdollista, on työntekijälle tarjottava aikaisempaa työtä vastaavaa, työsuopimuksen mukaista työtä tai, jos tämäkään ei ole mahdollista, muuta työsuopimuksen mukaista työtä. Työhön palaavan on saatava hyväkseen kaikki työehtojen parannukset, jotka hänen poissaoloaikanaan on toteutettu.

Äitiys-, isyys- ja vanhempain- tai hoitovapaalla olevan työntekijän saa irtisanoa tuotannollisista ja taloudellisista syistä ainoastaan silloin, kun työnantajan toiminta päättyy kokonaan. Irtisanomisaika päättyy kokonaan. Irtisanomisen päivä on tällöin liikkeen toiminnan viimeinen päivä.

Jos työnantajan toiminta ei päätty kokonaan, voidaan perhevapaalla oleva työntekijä irtisanoa taloudellisista ja tuotannollisista syistä vasta, kun hän palaa töihin. Irtisanomisaika alkaa kulua vasta vapaan päättymisestä.

KIELLETTYÄ SYRJINTÄÄ on lain mukaan pidettävä työnantajan menettelyä, jos työnantaja työhön ottaessaan, tehtävään tai koulutukseen valitessaan tai työsuhteen ehtoista päättäessään toimii niin, että henkilö joutuu raskauden, synnytyksen tai muun sukupuoleen liittyvän syyn perusteella epäedulliseen asemaan. Syrjintää

on myös menettely, jossa työnantaja antaa etusijan työnhakijalle tai työntekijälle, joka ei luultavasti tulisi jäämään äitiyslomalle. Tasa-arvolain mukaan työhaastelussa ei saa kysyä perhesuunnitelmista. Vaikka lainsäädäntö kieltää yksiselitteisesti raskauteen ja perhevapaan käyttöön liittyvän syrjinnän, on se edelleen vakava työelämän tasa-arvo-ongelma.

SYRJINTÄOLETTAMAN SYNTYMISEKSI on työntekijän osoitettava, että eri asemaan joutuminen on seurausta raskaudesta tai perhevapaasta. Vapautuakseen syrjintäolettamasta on työnantajan osoitettava, että hänen toimintansa on johtunut jostain muusta hyväksyttävästä syystä.

Raskauden tai perhevapaan perusteella tapahtuvaan syrjintään suhtaudutaan oikeuskäytännössä ankarasti. Syrjintätilanteissa työnantajalta on mahdollista vaatia hyvitystä tasa-arvolain rikkomisen nojalla sekä korvausta työsuopimuslain 12 luvun 2 §:n perusteella. Hyvityksen määrääminen ei edellytä tahallisuutta tai tuottamukellisuutta.

Helsingin hovioikeuden 27.1.2017 ratkaisussa Dnro S 16/828 työnantaja veloitettiin maksamaan raskauden johdosta irtisanotulle 9 kuukauden palkkaa vastaava määrä ja tasa-arvolain mukaista hyvitystä 10 000 euroa.

Kysy!

Askarruttaako mieltäsi jokin työelämään liittyvä kysymys? Lähetä se osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi! Välitämme sen eteenpäin.

Lue lisää

www.tasa-arvo.fi ja www.finlex.fi, mm. tapaukset KKO 2017:25, KKO 2017:4 ja TT 2013-150.

På svenska

Läs lagkolumnen på www.motiv.fi fr.o.m. 1.2.

LUE
SUOMEKSI

25.1.
motiivilehti.fi

Motiv

HUR BLEV DU BRANDMAN?

Jag fullgjorde min värnplikt -89 och märkte att det finns en ledig brandmanstjänst i Malax. Den karriären har jag nu följt i 28 år. Förman har jag varit sedan 2006.

DU HAR ETT KRÄVANDE ARBETE, VILKA SAKER HAR MOTIVERAT DIG I 28 ÅR?

Den goda sidan är att arbetsuppgifterna varierar och att dagarna inte är likadana. Situationen kan förändras när som helst. Dessutom gillar jag att jobba med mina arbetskamrater.

VILKA ÄR DINA STARKA SIDOR?

Vid behov kan jag fatta mycket snabba beslut. Om det sedan visar sig vara ett dåligt alternativ, kommer jag också snabbt på nya lösningar.

Spåra och söka

text Heidi Hänninen, översättning Kristian Johansson
foto Johannes Tervo

FÖR FYRA, fem år sedan märkte jag att min shetland sheepdog Shine var intresserad av spårning. Jag deltog i en spårningskurs och gick med i Väst kustens räddningshundar rf:s verksamhet. Så småningom görs prov för att Shine ska få tillstånd att tjänstgöra som sök- och spårhund.

Spårning och sökning av försvunna personer är en utmanande gren som kräver samarbete mellan hund och förare. Man måste veta exakt hur ens hund betar sig ute i terrängen. Samtidigt ska man kunna tolka hundens beteende och vad hunden vill signalera. Varje hund är en individ och olika hundar markerar på olika sätt. Min hund markerar ett fynd genom att stanna och se på föremålet. Någon annans hund kan exempelvis lägga sig intill föremålet.

Vi försöker träna regelbundet cirka en gång i veckan. Till träningen hör övningar i både terrängen och i fastigheter, och vi har också varit till ruinsökningsbanor.

DET BÄSTA MED HOBBYN är när man märker att hunden kan mycket mer än man tänkt sig. Det svåraste för oss har varit lydnad. Shine brukar vara så ivrig, att hon inte har tålamod att sitta, utan vill fortsätta arbeta. Jag brukade fundera om jag kan lita på min hund. Senare har jag ofta fått konstatera att det är bäst att lita på henne, hon vet vad hon gör.

Jag är den enda i familjen som sysslar med räddningshundverksamhet, men hela familjen hjälper och deltar i gruppövningar när det till exempel behövs figuranter. □

ALF NYROOS
född 1967

HEMORT
Malax, Petalax

FAMILJ
Hustru och
tre barn
Två hundar
och en katt

ARBETSPLATS
Brandförman på
Österbottens
räddningsverk

ANDRA HOBBYER
Knivslöjd

Nykyinen aktiivimalli puntariin

Merkitse kalenteriisi päivämäärä perjantai 2.2.2018 ja paikkakunta Helsinki. Tuolloin näytämme joukkovoiman mahdin, ja ilmaisemme selvin sanoin mitä mieltä oikeasti olemme vuoden alusta voimaan astuneesta työttömien aktiivimallista.

Aktiivimallia vastustava kansalaisaloite on kerännyt nopeassa tahdissa jo lähes 130 000 allekirjoitusta. Käy sinäkin osoittamassa tukeksi osoitteessa: kansalaisaloite.fi/fi/aloite/2730

Aktiivimallissa työttömyysturvaa leikataan, jos työtön ei kolmen kuukauden jaksoissa osoita riittävää aktiivisuutta. Työttömyyskorvaus pienenee 4,65 prosenttia, jos työtön ei kolmen kuukauden aikana ole tehnyt vähintään 18 tuntia palkkatyötä, tienannut yrittäjänä 241 euroa tai osallistunut työllistymispalveluihin viitenä päivänä.
LUE LISÄÄ tyottomyyskassa.jhl.fi

Motiivin lähtiessä painoon SAK:n järjestämän mielenilmauksen järjestelyt olivat vielä työn alla. Lisätietoa löydät sosiaalisen median kanavista ja nettisivuilta. Esimerkiksi jhl.fi ja sak.fi ovat ajan tasalla siitä, missä mennään.
LISÄTIETOA on siis tulossa aivan lähiaikoina, ole kuulolla!
#aktiivimalli

Joe DiPietro

LOVE ME TENDER

Romanttinen musikaali täynnä nostalgiaa, komediaa ja huippuyvää Elviksen musiikkia

Vaino Linna

TÄÄLLÄ POHJANTÄHDEN ALLA OSAT 1 & 2

Arvostelumenestys! Uusi raikas tulkinta

Marina Meinander – Kirsi Porkka

PAHA ÄITIPUOLI

Uusperhe eheää arjen palapeliä rakentamassa
ENSI-ILTA 3.3.2018

Vain parasta lapselle

TOIMIVAN VARHAISKASVATUKSEN tulee jatkossakin perustua eri koulutusohjilta alalle tulevien ammattilaisten saumattomaan yhteistyöhön ja osaamiseen.

JHL on yhdessä neljän muun varhaiskasvatusalan ammattijärjestön kanssa laatinut Lap- sen parhaaksi! -selvityksen, jossa todetaan, että varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa onnistuu parhaiten silloin, kun alalla työskentelevillä on yhteinen ymmärrys siitä, miten lasten oppimista ja hyvinvointia tuetaan parhaiten. Lisäksi kaikkien ammattitaito pitää ottaa huomioon riippumatta työntekijän koulustaustasta.

Etenkään pienempien lasten kohdalla ei oppimisen merkitystä tule korostaa liikaa. Uudistuksia suunniteltaessa täytyy mielessä pitää lisäksi turvallinen ammattitaitoinen hoito, jota tarjoavat myös muun muassa lastenhoitajat, perhepäivähoitajat, lähihoitajat ja lastenohjaajat.

Selvityksestä nousee esiin huoli Opetusministeriön viime kesänä julkistaman varhaiskasvatuksen tiekartan vaikutuksista eri ammattialojen yhteistyöhön ja myös koko

nykyiseen varhaiskasvatusmalliin. Tiekartta lisää merkittävästi yliopistotutkinnon suorittaneiden lastentarhaopettajien osuutta. Samalla muun koulutuksen saaneiden ammattitaitoa ei huomioida riittävästi.

JHL:n, SlaLin, Superin, Talentian ja Tehyn selvityksessä kiinnitetään vahvasti huomiota myös alan riittävän monimuotoiseen koulutukseen sekä päivähoidon henkilöstömääriin.

OIKAISU

Motiivi-lehdessä 10/2017 olleessa Oulun kaupungin yt-neuvotteluja koskeneessa jutussa kerrottiin virheellisesti, että kaupungin palveluksessa olisi 4 500 JHL:n jäsentä. Oikea luku on noin 2 200.

Sopimusneuvottelut miltei suorana Facebookissa ja Twitterissä #työkuntoon

Työ ja liksa kuntoon!

Tammikuun lopussa päättyy suurin osa JHL:n työ- ja virkaehtosopimuksista. Parhailaan siis neuvotellaan palkankorotuksista ja työelämän laatuun liittyvistä asioista. Neuvottelutulokset hyväksyy liiton edustajisto, hallitus tai työvaliokunta.
jhl.fi/ajankohtaista

JHL vanhustyön tapahtumassa

Vanhustyön ammattilaisten koulutuspäivä 13.2.2018 Helsingissä. Päivän aikana kuullaan esimerkiksi mitä kunta voi tehdä ikäihmisten hyvinvoinnin eteen. Ohessa myös vanhustyöalan näyttely, jossa voi tutustua alan uusimpiin tuotteisiin ja palveluihin.
kehittyvavanhustyo.fi/i

Tietokanava on ajan hermolla

Tietokanavalta löydät kuntia, valtiota ja yksityisiä aloja koskevia organisaatio- ja palvelutuotannon muutoksia käsitteleviä verkkouutisia ja artikkeleita. Aiheina mm. YT-neuvottelut, sote, ulkoistukset.
jhl.fi/ajankohtaista/uutishuone/tietokanava/

KYLPYLÄ-TARJOUKSET

Tule nauttimaan uudistetun elämyskylpylän lämmöstä

Perheloma 1 vrk

alk. **135€**

(2 aik. + 1-3 alle 15v lasta)

Loma kahdelle 2 vrk

alk. **198€**

Tarjoukset sisältävät runsaan aamiaisen noutopöydästä, elämyskylpylän sekä kuntosalin käytön.

Lisäetu -10 % alennus normaalihintaisista hoidoista kun ne varataan ennakoon.

Hoitovaraukset puhelimitse 030 608 40. Tarjoukset ovat voimassa 30.3.2018 asti (ei viikolla 8) ja koskevat vain uusia varauksia.

VARAUKSET:

www.paivakumpu.fi

tai puh. 030 608 40

Varauksen yhteydessä tulee mainita koodi **MOT1**.

KYLPYLÄ HOTELLI
Päiväkumpu

Ylhäntie 1, 09120 Karjalohja
puh. 030 608 40
myynti@paivakumpu.fi
www.paivakumpu.fi

Livet är en enda förändring

Företagshälsovårdare och arbetshandledare
Gunilla Oljemark i Borgå har en bred erfarenhet när det gäller människors förmåga att hantera djupgående förändringar och osäkerhet i livet.

text Bo Ingves

Livet är i allt högre grad en rad förändringar som det gäller att kunna hantera. Ett typfall är företagens samarbetsförhandlingar som för många kan vara en svår process att genomlida.

- Det är inte det lättaste att arbeta vidare som om ingenting hänt, om det samtidigt finns risk för att jobbet försvinner. Som alltid vid förändringsarbeten kan processen också öppna nya dörrar, fast det kanske vid första åsynen inte känns så, säger **Gunilla Oljemark**.

Hon vet vad hon talar om, för hon sade upp sig från ett långvarigt fast jobb inom den kommunala hälsovården i Sibbo för att prova sina egna vingar 2008. Hon hade inlett yrkeskarriären som hälsovårdare 1991 och genom åren arbetat med allt från barn till äldre och företagshälsovård.

- Jag tog medvetet en stor risk då jag sade upp mig från min kommunala tjänst och med höga ambitioner grundade ett eget företag.

En lärdom för Oljemark var att det var svårt att få hela levebrödet från företagsverksamheten och att det gällde att ha en plan B.

- För att få smör på brödet kompletterade jag inkomsterna med att jobba som företagshälsovårdare på Kungsvägens arbetshälsa i Borgå. Där började jag även jobba med arbetshandledning.

Plan B

Det här med att ha en plan B gäller enligt Oljemark i allt högre grad i dag då arbetsbeskrivningarna förändras och nya kompetenser krävs.

- Det yrke man har behöver inte vara det allena saliggörande. Kanske man helt enkelt inte riktigt trivs med tillvaron just för att jobbet känns fel. Därför brukar jag fråga mina klienter eller de handledda om de har en plan B i sitt liv. Poängen är att så länge allting annat än det invanda jobbet känns som ett hot, har man svårt att se att det kan finnas andra möjligheter i livet.

När personalen inom den offentliga sektorn minskar, som den gjort under de senaste åren, brukar arbetsmängden öka för dem som blir kvar. Samtidigt förändras vanligtvis uppgifterna. Av dem Oljemark sköter i dag har många jobbat tiotals år på samma arbetsplats och känner att arbetet inte längre är det samma som i början.

- I det här sammanhanget vill jag betona att alla människor har oanade inneboende resurser. Det finns inte bara en enda sak man kan göra i livet. Därför kan till exempel omskolning och nya arbetsuppgifter vara en positiv åtgärd som kan ge nytt innehåll i livet. Som äldre har man också bredare livserfarenhet och kanske fått en ny frihet när barnen har flyttat hemifrån.

Arbetshandledning är reflektion

Som arbetshandledare gäller det enligt Oljemark att kunna möta personal på olika nivåer. I och med hennes kunskaper i hälsovård kan hon också se större sammanhang i mötena med personer som får arbetshandledning.

- Arbetshandledning går i hög grad ut på att ställa frågor så att det uppstår reflektioner som man sedan kan spinna vidare på.

Hon betonar att handledningen alltid har en målsättning, som bland annat kan vara att stärka yrkesidentiteten genom självinsikt hos de handledda.

- Tar en arbetshandledare på sig en expertroll är det inte längre fråga om reflektioner, säger Oljemark.

Det innebär att utgångspunkten för en arbetshandledningsprocess inte är att handledaren ska hitta lösningar på olika problem. I stället är det de handledda som själva ska komma fram till hur de ska göra.

- Vid grupphandledning kan målsättningen till exempel vara att skapa gemensamma spelregler för arbetsplatsen, så att det inte uppstår onödiga

*Alla människor har
oanade inneboende
resurser.*

OMSKOLNING och nya arbetsuppgifter kan vara en positiv åtgärd som kan ge nytt innehåll i livet.

schismer på grund av att personalen har olika uppfattningar om hur grunduppgifterna sköts.

Information A och O

Information är viktig i allt förändringsarbete. Oljemark betonar att det är förmännens sak att informera personalen sakligt och öppet.

- Om ledningen inte säger ut saker den känner till, uppstår det lätt rykten och fantasier som späder på den otrygghet personalen kanske redan känner, säger hon.

Det här är saker hon tar upp när hon föreläser om arbetshandledning på arbetsenheter.

- Men allt hänger inte på chefen, utan alla i personalen ska ha en inre ledare och känna till både sina skyldigheter och rättigheter. Därför är det viktigt att de årliga utvecklingssamtalen görs på riktigt och att man som förman är mogen att bemöta också kritik och gnäll. Ledare är ganska ensamma och har därför svårt att ventiler sina problem med andra. □

KAN JAG PÅVERKA?

57%

AV FINLÄNSKA ARBETSTAGARE

upplever enligt Europeiska undersökningen om arbetsvillkor att de via sitt arbete kan påverka viktiga beslut.

48 %

AV LÖNTAGARNA

anser det mycket viktigt att kunna utveckla sig själv i arbetet, visar Statistikcentralens senaste arbetsmiljöundersökning

Homo technicus

Laatikoita siivotessani käteeni putkahti aarre vuodelta 1973, opinnäytetyöni ”Baari tiedonvälitysympäristönä”. Havainnoin äitini Aunen kahvilassa Vaalan Veneheitossa keskikaljalla istujien keskustelua. Ja mikäkö miehillä oli huolenaiheena? Uusi tekniikka tietysti, automaattipuhelin. Jotkut jättivät kokonaan puhelunsa baarissa soittamatta, koska eivät uskaltaneet pyörittää puhelinnumeroita.

- On se kumma kapistus. Ennen piti vain veivata kampea ja sai haluamansa ihmisen langanpäähän. Nyt pitää pyörittää numeroita peräkkäin. Se on vaikeaa. Ajatellaan nyt esimerkiksi, että ensimmäinen numero olisi kakkonen ja sen jälkeen neljä seiskaa, niin ne kaikki seiskat pitää pyörittää yksitellen.

Televisio oli saapunut kylään jo kymmenen vuotta aikaisemmin, mutta iäkkäimmät suhtautuivat siihen kummeksuen vieläkin.

- Kerran istuskelin töllöttimen ääressä. Sinne ruutuun tuli pappi, joka alkoi saarnata, että sinäkin yksinäinen vanhus, joka istut kotona iltaasi... Tiesipähän, että olin yksin kotona. Se katsoi minua koko ajan silmiin ja sanoi lopussa: Hyvää yötä. Minä menin ja pokkasin sen edessä ja sanoin, hyvää yötä, kertoi Jörkki, jolle poika oli ostanut television.

Jonakin iltana televisiosta oli tullut väkivaltainen elokuva.

- Minä puistelin nyrkkiä niille ruojille ja sanoin, ...tana, jos ette mokomat lopeta... Ja niin ne lähti pois kokonaan. Minä aukaisin töllöttimen takaosan ja etsin sieltä riitapukareita. Ei näkynyt, vaikka aukaisin koko toosan.

Opinnäytetyöni tarinat tuntuvat luolamiehen aikaisilta, mutta toisaalta virtuaalisuuden osalta enteellisiltä. Kun katselen ympärilleni, on jokaisella kehonsa jatkeena kännykkä. Eivät he keskenään keskustele, vaan tuijottavat ruutua ja virtuaalikavereita. Jokainen pystytään paikantamaan ja jokaisesta tiedetään kaikki asiat. Viestit voidaan räätälöidä, kuten Jörkki luuli jo kauan sitten.

Pian maailmaan putkahtaakin uusi ihmislaji, homo technicus, maalailee Dan Brown uudessa kirjassaan Alku. Laji on jo aika pitkällä. Ihminen ja teknologia ovat sulautuneet yhteen: samat työkalut, jotka ovat aiemmin eläneet kehomme ulkopuolella, kuten kännykkä tai virtuaalilasit, siirtyvät osaksi ruumista. Keho on täynnä implantteja ja

nanorobotteja. Tällainen pystyy elämään itsensä ulkopuolellakin ilman kehoa.

Kauhukuvako? Varmaan samalla tavoin kuin automaattipuhelin tai tv aikoinaan. Saattaahan siitä koi-tua jotain hyvääkin. Brown povaa teknologiasta tulevan niin halpaa, että sillä voidaan poistaa köyhien ja rikkaiden välinen kuilu tai hävittää sairaudet ja turruttavat työt. Käänteentekevät keksinnöt alkavat luoda ihmiskunnalle niin paljon voimavaroja, ettei kenenkään tarvitse aloittaa sotaa päästäkseen niihin käsiksi.

Mutta kenen ja millä ehdoilla teknologiaa kehitetään? Yhdyn Brownin rukoukseen tulevaisuudelle: ”Pysyköön filosofia teknologian tasolla. Pysyköön myötätunto kykjemme tasalla. Ja olkoon muutoksen moottorina rakkaus, ei pelko.” □

Marja-Liisa Manka

on työhyvinvoinnin asiantuntija. Hän on työskennellyt Tampereen yliopiston työhyvinvoinnin professorina ja kirjoittanut tietokirjoja.

KUVA Merja Ojala

– Keho on täynnä implantteja ja nanorobotteja.

TaskuTurva – vakuutusturva aina mukanasasi

UUSI
TaskuTurva-
sovellus nyt
ladattavissa!

Kun lähdet matkalle, pakkaa Turva mukaan.
Ammattiliittosi tarjoama vakuutusturva ja reissujasi turvaava
matkavakuutuskortti kulkevat mukanasasi uuden TaskuTurva-sovelluksen avulla.
Hyvää matkaa!

Lataa ilmainen TaskuTurva-sovellus Google Play Kaupasta tai App Storesta.
Lue lisää osoitteesta turva.fi/taskuturva

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva • www.turva.fi • puh. 01019 5109

 turva
Hymyile, olet Turvassa

SUOMALAISTA
MUOTOILUA
JA TYÖTÄ

Racer Roller S3

Uusi 2018 mallisto on ilmestynyt. Katso sievi.com

Sievi Racer+ S3

Alaska Thermo XL+ S3HRO

Sievi Spike 3 S3

Sievi Roller+ S3

Sievi kertoo tinkimättömästä työturvallisuudesta,
jalkaan sopivuudesta ja käyttömukavuudesta.

Laajasta valikoimasta löydät kaikkiin työ-
tehtäviin ja olosuhteisiin sopivat jalkineet.

Sievi on ammattilaisen merkki.

Pohjois-Euroopan suurin jalkinevalmistaja
Sievin Jalkine Oy
Korhosenkatu 24, 85310 Sievi As.
Puh. (08) 488 11 • info@sievi.com • sievi.com